

BORSA

Antalya Ticaret Borsası Yayın Organı
Kasım-Aralık 2021
Sayı: 86

NOMİ

Antalya'nın yeşil mutabakat sınavı

Antalya Ticaret Borsası adına

İMTİYAZ SAHİBİ
GENEL YAYIN SORUMLUSU

Ali ÇANDIR

Yönetim Kurulu Başkanı

Yazı İşleri Müdürü

Tolgahan ALAVANT

Genel Sekreter

EDİTÖR

Vahide YANIK

Basın Danışmanı

YAYIN KURULU

Halil BÜLBÜL

Ragıp GÖK

Selçuk ÇELEBİ

İLETİŞİM

Cumhuriyet Caddesi Borsa İşhanı
Kat: 2-3-4 Muratpaşa / ANTALYA
Telefon: +90 (242) 241 28 28 - 244 26 71
Fax: +90 (242) 241 11 58
info@antalyaborsa.org.tr
www.antalyaborsa.org.tr

Borsanomi Dergisi'nde yayınlanan
yazı ve fotoğrafların imtiyaz sahibi
Antalya Ticaret Borsası olup izinsiz
kopyalanamaz. Yazarlara ait yazıların
sorumluğu yazarlara aittir.

antalyaborsa

antalyaborsa07

www.antalyaborsa.org.tr

**ATB
Kasım
Meclisi
toplandı**

10

15

**Çandır, yabancı gazetecilere
Antalya tarımını anlattı**

FİYAT ARTIYOR ERİŞİM ZORLAŞIYOR

21

Zeytinpark'ı korumak
boynumuzun borcu

24

YÖREX, COĞRAFI İŞARET BİLİNCİNİ ARTIRDI

27

Coğrafi İşaretler
ve Kooperatifler
konuşuldu

29

ÜRETİM
GİRDİLERİNDE
REKOR ARTIŞ

31

Tarıma yön
verecek öneriler

19

36

ANTALYA TİCARET BORSASI
ARALIK AYI HAL ENDEKSİNİ AÇIKLADI

*Kılınç ve saban;
bu iki fatihten birincisi,
ikincisine daima yenildi*

K. Atatürk

başkandan

Ali ÇANDIR

ATB Yönetim Kurulu Başkanı

Pandeminin gölgesinde geçirdiğimiz bir yılı daha geride bıraktık. Dünya ve ülke genelinde olduğu gibi Antalya için de zorlu bir yıl oldu. Antalya, salgının yükünü daha fazla ve derinden hisseden bir kent oldu. Ancak direnci yüksek olan Antalya, hem üretmeye hem de ticaretine borçlanarak olsa da devam etti.

Her ne kadar pandemi döneminde tarımın önemi ve değeri her kesim tarafından anlaşılır hale gelse de tarımın kan kaybettiği bir yılı geçirdik. Kriz dönemlerinde ekonominin küçülmesini önleyen tarım sektörü 2020 yılında olduğu gibi 2021 yılında da hem üretim miktarı olarak hem de üretim değeri olarak büyüemeyen bir sektör olarak kayıtlara geçti.

Veriler 2022 yılının de pek parlak geçmeyeceği yönünde sinyaller veriyor. Büyüme hızı düşen dünya ekonomisi elbette bizi de etkiliyor. Genel olarak ekonominin daraldığı bir ortamda ülke olarak harekete geçmeliyiz. Yatırıma, üretime odaklanmalıyız.

İş dünyası olarak bizler gücümüzün yettiği kadar çalışmaya, üretmeye, ürettiğimizi paylaşmaya devam edeceğiz. Yeter ki desteklenelim. İş dünyası olarak önümüzü görebileceğimiz ekonomik kararların alınmasını bekliyoruz.

Borsa olarak hem üyelerimize dokunduğumuz hem de sektörümüzün sorunlarını dile getirdiğimiz bir yılı yaşadık. Meslek Komiteleri'nde üyelerimiz sahadaki gözümüz kulağımız oldu. Komitelerde dile getirilen sorunlar, talepler, alınan kararların başta TOBB olmak üzere ilgili tüm kurum kuruluşlarla paylaştık, takipçisi olduk, olacağız.

2022'nin üretime odaklandığımız, toplumun her kesimine yansıyacak ekonomik büyümeyi yakalayacağımız bir yıl olmasını diliyorum. Aldığımız kararlar ve uygulamalarla yeni yıl umutların gerçeğe dönüşeceği bir yıl olsun. 2022 sağlığın, barışın, bereketin, sevgi ve huzurun yılı olsun. Herkesin yeni yılı kutlu olsun...

Doğal arıtma sistemi toprağımızı koruyalım

Tarımdaki yanlış uygulamalar nedeniyle kirlenen toprağın doğal arıtma sistemi olduğu ve korunması gerektiği belirtildi. Sürdürülebilir toprak yönetimine yönelik yatırımların artırılması, toprak dostu uygulamaların yaygınlaştırılması gerektiği kaydedildi

Antalya Ticaret Borsası (ATB) ile Antalya Tarım Konseyi (ATAK) işbirliğinde "Yeşil Mutabakat Yolunda Antalya Tarım Topraklarının Sürdürülebilir Kullanımı" başlıklı panel düzenlendi. Çevrimiçi düzenlenen panelin moderatörlüğünü Gazeteci Galip Umut Özdil yaptı. Panele, Devlet Su İşleri (DSİ) 13. Bölge Müdürü Hayrullah Coşkun, Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi

Tarım Ekonomisi Bölümü Öğretim Üyeleri Prof. Dr. Sema Gün ile Doç. Dr. Nisa Mencet Yelboğa ve Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bilimi ve Bitki Besleme Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Şule Orman konuşmacı olarak katıldı.

TOPRAK EN BÜYÜK KARBON TUTUCU

Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakül-

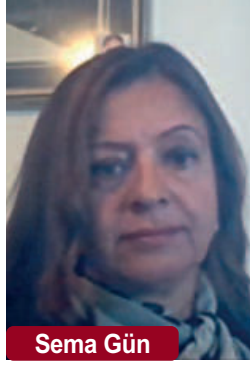
tesi Tarım Ekonomisi Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Nisa Mencet Yelboğa, yeşil mutabakatta en sıkıntılı alanların enerji, konut, ulaştırma ve altyapı olduğunu söyledi. Avrupa Birliği'nin ticaretini yeşil mutabakata göre belirlediğini belirten Yelboğa, bu kriterlere uymayan ülkelerin ek vergi yükü altına gireceğine dikkat çekti.

Yeşil mutabakatta, toksik içermeyen bir çevre ve kirliliği azaltmak için toprak kirliliğinin önlenmesinin öngörüldüğünü belirten Yelboğa, toprağın en büyük karbon yutak alanı olduğunu kaydetti. Yelboğa, "Bir hektarda depolanan karbon miktarı ormanda 56 ton, mera alanlarında 50 ton, tarım alanlarında 36 tondur" dedi.

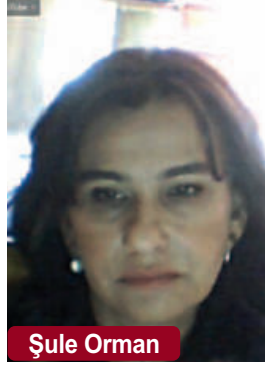

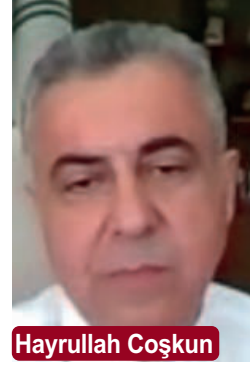
Umur Özdi

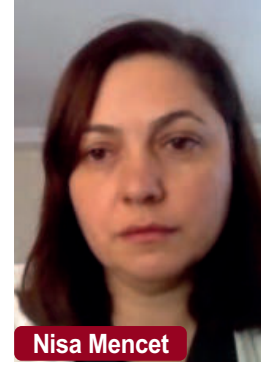
Sema Gün

Şule Orman

Hayrullah Coşkun

Nisa Mencet

Toprağın, biyosferdeki en büyük karbon havuzlarından biri olduğu, iklim değişikliğine karşı adaptasyon ve uyum yeteneğini artırdığını vurgulayan Yelboğa, ABD’de toprakta karbon tutan çiftçilere ayrıca destek ödemeleri yapıldığını, bu yöndeki uygulamaların teşvik edilmesi gerektiğini söyledi. Yelboğa, sürdürülebilir bir gelecek için gerekli karbon salınımını önleyici önlemlerin zamanında ve etkin şekilde alınması gerektiğini ifade etti.

KİRLENEN TOPRAĞIN GERİ DÖNÜŞÜ YOK

Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bilimi ve Bitki Besleme Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Şule Orman, toprağın ortamdaki zararlı maddeleri bünyesine alan, onları bünyesindeki çeşitli fraksiyonlara bağlayan, zararlı maddeleri uzaklaştıran doğal arıtma sistemleri olduğunu söyledi. Orman, “Toprak, doğal arıtma sistemimiz olsa

da çok kirlendiğinde geri dönüşümü gerçekten zor oluyor” dedi. Toprağın organik ve kimyasal gübrenin aşırı kullanımı, pestisit kullanımı, aşırı ve bilinçsiz sulama, anız yakılması, yanlış arazi kullanımı gibi nedenlerle kirlendiğini

belirten Orman, “Tarımdaki yanlış uygulamalar nedeniyle toprağımız her geçen gün kirleniyor. Sulama, ilaçlama, gübreleme uygulamalarını bilimin ışığında, kontrollü şekilde yapmalıyız. Sürdürülebilir toprak yönetimine yönelik yatırımlar artırılmalı, toprak dostu uygulamalar yaygınlaştırılmalı” diye konuştu.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE KARŞI MERA ALANI

Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Sema Gün, tarım alanlarının amaca uygun kullanımı için doğru planlanması gerektiğini söyledi. İklim değişikliğine karşı yapılan uygulamalarda mera alanlarının önemini vurgulayan Gün, mera alanlarının kentsel dönüşüm kurban edildiğini söyledi. Gün, Cumhuriyetin ilk yıllarında 44 milyon hektar olan mera alanının 14 milyona kadar düştüğünü kaydetti. Gün,

“Mera alanlarının iklim değişikliğiyle mücadelede sıfır maliyetli bir mücadele yöntemi olarak karşımıza çıkıyor” dedi.

DSİ 13. Bölge Müdürü Hayrullah Coşkun, Antalya’nın 17 milyar metreküplük yer altı ve yerüstü su havza bulunduğunu, Türkiye su varlığının yüzde 7.6’sının Antalya’da bulunduğunu kaydetti. Tarım topraklarını korumak için yaptıkları çalışmaları anlatan Coşkun, arazi toplulaştırma çalışmaları hakkında bilgi verdi.

YEŞİL MUTABAKAT YOLUNDA ANTALYA TARIM TOPRAKLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİR KULLANIMI PANELİ

MODERATÖR
GALİP UMUR ÖZDİ
AGRO TV Ankara Temsilcisi

HAYRULLAH COŞKUN
DSİ 13. Bölge Müdürü

PROF. DR. SEMA GÜN
Akdeniz Üni. Ziraat Fak.
Tarım Ekonomisi
Böl. Öğr. Üyesi

DOÇ. DR. NİSA MENCET YELBOĞA
Akdeniz Üni. Ziraat Fak.
Tarım Ekonomisi
Böl. Öğr. Üyesi

PROF. DR. ŞÜLE ORMAN
Akdeniz Üni. Ziraat Fak.
Toprak Bilimi ve
Bitki Besleme Böl. Öğr. Üyesi

11 KASIM
13.00

YouTube
@antalyaborsa

ATAK

ÇİLEKTE ÜRETİM VE VERİMİ ARTIRACAK ÇALIŞTAY

Çileğin üretim miktarının dünyada ve Türkiye’de her geçen gün arttığı belirtilen raporda, dünyada 2019 yılında 396 bin 401 hektar alanda 8 milyon 885 bin ton çilek üretilirken, Türkiye’de 2020 yılında 179 bin 777 dekar alanda 546 bin 525 ton çilek üretiliyor. Çilek üretiminin her geçen yıl arttığı Türkiye’de, 2021 yılında üretiminin 655 bin 830 tona ulaşacağı tahmin ediliyor

Antalya Ticaret Borsası(ATB), Antalya Tarım Konseyi (ATAK) ve Antalya Tarım ve Orman Müdürlüğü işbirliğinde düzenlenen ve 4 gün süren Çilek E-Çalıştay’ının sonuç raporu açıklandı. 8 oturumda gerçekleşen 10 farklı üniversiteden öğretim üyelerinin katıldığı ve 24 bildirinin sunulduğu çalıştaya, Azerbaycan, Polonya, ABD, Katar, Rusya, İngiltere, İtalya, Güney Kore, Bosna Hersek, Kamerun’dan da katılımcılar yoğun ilgi gösterdi. Çilek E- Çalıştay’ı, youtube yayınlarıyla birlikte 4 bin kişiye ulaştı.

ÇİLEK ÜRETİMİMİZ ARTIYOR

Çileğin üretim miktarının dünyada ve Türkiye’de her geçen gün arttığı belirtilen raporda, dünyada 2019 yılında 396 bin 401 hektar alanda 8 milyon 885 bin ton çilek üretilirken, Türkiye’de 2020 yılında 179 bin 777 dekar alanda 546 bin 525 ton çilek üretildiği kaydedildi. Rapora göre, 2021 yılında üretimimizin 655 bin 830 tona ulaşacağı tahmin ediliyor.

Raporda, Türkiye çilek üretim miktarında dünyada 4’üncü sırada, üretim alanı bakımından 6’ncı sırada, dekar başı verim bakımından ise dünyada

18’inci sırada yer aldığına dikkat çekildi. Türkiye’de yıllık çilek tüketiminin 2019 itibarıyla 4.7 kilogram olduğu, bu rakamın ABD’de 6.8, Almanya’da 2.8, Polonya’da 5.3 kilogram olduğu belirtildi. Raporda, çileğin besin değerlerinin yüksek olması, yüksek C vitamini ve kanseri önleyen ellajik asit içeriğinin yüksek olması nedeniyle tüketiminin artırılması gerektiği vurgulandı. Modern ıslah yöntemlerinin kullanılmasıyla yeni çeşitlerin elde edildiği kaydedilen raporda, 1000’den fazla yeni çeşit olduğu belirtildi.

VERİMİMİZ ARTIRILABİLİR

Çilek veriminin ülkemizde düşük olduğu vurgulanan çalıştayın sonuç raporunda, ekolojik koşullara, yetiştirme koşulları, çeşit, kültürel işlemlere göre üretimi değişen çileğin bilinçli yetiştiricilik, modernize imkanların artırılması ve topraksız tarım imkanları ile artırılabilceğine dikkat çekildi. Raporda, “Ülkemiz çilek yetiştirilen alanlarda sadece dekara 1 ton verim artışı, üretim miktarımızı yüzde 30 artıracaktır. Bu nedenle birim alan verimini artırıcı tedbirler ve uygulamalar üzerinde durulmalıdır” denildi.

ÜRETİMİ VE İHRACATI ARTIRILABİLİRİZ

Rapora göre, dünya çilek üretiminde 4'üncü sırada olan Türkiye, daha kaliteli ve verimli çilek yetiştirme ve ihraç etme potansiyeline sahip. Yerli çilek çeşit ıslahına destek verilmesi gerektiği kaydedilen raporda, ülkesel gen havuzu toplama amacıyla projeler ve çalışmalar desteklenmesi, ıslah çalışmalarında ise abiyotik stres koşullarına ve özellikle de tuzluluğa ve yüksek sıcaklığa dayanıklı çeşit ıslahı çalışmalarına ağırlık verilmesi önerildi. Raporda, "Tarım ve Orman Bakanlığı

ile TÜBİTAK kurumlarının bu alanda özel çağrılara çıkıp destek sağlaması gerekmektedir" ifadesine yer verildi.

İhracata yönelik yapılan üretim planlamalarında öncelikle dış pazar ve dış pazarın istediği çeşit araştırması yapılması gerektiği kaydeden raporda, çilek üreticilerinin teknik yönden desteklenmesi, yılda en az iki kez de çiftçi günleri yapılarak üreticilere bölge için en uygun çeşit seçimi tavsiyesi yapılması önerildi. Raporda, "Hastalık ve zararlılarla etkin mücadele amacıyla, tuzaklar kullanılmalı, entegre ve biyolojik mücadele yapılmalıdır" denildi.

TOPRAKSIZ TARIM ÖNERİSİ

Son dönemde çilekte topraksız tarımla ilgili tekniklerin geliştirildiği kaydedilen raporda, topraksız tarımla iklim koşulları uygun fakat toprak koşulları uygun olmayan alanlarda çilek yetiştirilebileceği belirtildi. Raporda, "Toplam çilek üretiminin yüzde 10'unun topraksız üretim alanı olarak planlanmasıyla, ülkemiz üretim miktarımızın yüzde 30-40 arasında artacağı tahmin edilmektedir. Taşlık ve kayalık alanların topraksız tarıma geçilerek tarımsal üretime kazandırılması, ihracata yönelik kontrollü yetiştiriciliğe imkan sağlaması ile topraksız tarım, ülkemiz çilek tarımına önemli katkılar sağlayacaktır" denildi.

ÇİLEKTE İŞSİZLİK YOK İŞÇİSİZLİK VAR

Çilek yetiştiriciliğinin istihdama katkısına da dikkat çekilen raporda, "Sektörde, işsizlik yok, işçisizlik vardır. O nedenle kırsal kalkınmada çilek yetiştiriciliği, hem küçük aile işletmeciliğini teşvik ederken, hem kadın çiftçi örgütlenmesi, hem de kırsaldan göçü de engelleme potansiyeline sahiptir" denildi.

ATB Kasım Meclisi toplandı

Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır, dövizdeki artışların çok kısa süre içerisinde ve ortalama yüzde 40 düzeyinde iç fiyatlara yansıdığını belirtirken, ciddi bir yüksek enflasyonla karşı karşıya kalındığını söyledi. Çandır, “Yetkililerimizden bir an önce ekonomik gerçeklere ve bilgiye dayalı önlemleri uygulamaya koymalarını beklemekteyiz” dedi

Antalya Ticaret Borsası (ATB) Kasım Ayı Meclisi, Meclis Başkanı Erdoğan Ekinci başkanlığında çevrimiçi yapıldı. Yönetimin bir aylık çalışması hakkında üyelerin bilgilendirildiği Meclis'te, ATB Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır, tarım, ekonomi ve Borsa'nın çalışmalarıyla ilgili değerlendirmelerde bulundu.

Konuşmasına döviz kurundaki yükselişle başlayan Başkan Çandır, döviz piyasasında tarihte görülmemiş yükselişler yaşandığını kaydetti. Bir yılda yüzde 50 artan döviz fiyatlarının üzerine 23 Kasım'da bir günde yüzde 20 artış yaşandığını belirten Çandır, “Dünyaya baktığımızda bizden sonra gelen Meksika Pesosu sadece binde 3 değer kaybetmiştir. Demek ki bu görülmemişlik bize ait bir durum' diye konuştu.

Çandır, "Döviz piyasası bir günde rekor üstüne rekor kırarken faizler yüzde 20'nin üstüne çıkmışken hiçbir yetkilinin bu yangının nasıl söndürüleceğine dair bir açıklama dahi yapmamış olması, bizleri fazlasıyla endişelendirmektedir" dedi. "Döviz ilelebet yükselmez" iddiasının çöktüğünü, mutlaka akılcı ve sürdürülebilir müdahalelerin yapılması beklentisi içerisinde olduklarını ifade eden Çandır, "Arkadaşlarıma da yeni kararlar vermelerinde daha sakin davranmalarını salık veririm. Umarım bu günleri yeni normal olarak algılamayız. Yetkililerimizden bir an önce ekonomik gerçeklere ve bilgiye dayalı önlemleri uygulamaya koymalarını beklemekteyiz" diye konuştu.

DESTEKLEME ARTIŞI ENFLASYONUN ALTINDA

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde 2022 bütçe görüşmelerini yakından takip ettiklerini ve alınan kararların özel sektörün gelecek planlaması için referans olduğunu kaydeden Çandır, bu yıl 22 milyar TL olan tarıma yönelik destekleme ödemelerinin 2022'de 25 milyar 834 milyon TL'ye yükseltilmesinin teklif edildiğini belirtti. Çandır, artışın cari olarak yüzde 17 civarında olduğunu kaydederken, "2021 yılında neredeyse hiç artış göstermeyen tarımsal destekleme miktarı, önümüzdeki yıl beklenen enflasyonun altında bir artış göstermiştir. Aslında son 20 yıl ortalamasına bakarsak tarımsal destekleme miktarının yaklaşık enflasyon kadar artırıldığını görürüz. Bu da yıllık ortalama yüzde 15 demektir" dedi. Çandır, tarıma desteğin Tarım Kanununun 21. Maddesi gereği gayrisafi milli hasılanın yüzde birinden az olmaması gerektiğini ve tarım sektörünün beklentisinin bu yönde olduğunu vurguladı.

atlarını yükselterek ithalatı pahalı ve ihracatı ucuz hale getirmek bir süre cari açığı düşürebilir ama mevcut koşullarda bunun sürdürülebilirliği yoktur. Üretim kapasitemizi ve yerlilik oranımızı yeterince artırmadan döviz yükselterek cari açığı düşürmek bir süre sonra büyümemizi de zora sokacaktır."

UCUZ İHRACAT UYARISI

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'nin de 2021 yılını geçen yılın salgın yükünü atlatmaya çalışarak geçirdiğini belirten Çandır, "Son 13 yılın ekonomik rahatlığı, sıfır enflasyon ve faiz kolaylığı ile bol para konforu, salgın şartlarıyla birlikte tüm dünyada sona ermiş görünüyor. Ülke olarak biz bu 13 yılı maalesef dünya ile paralel yaşamadık. Ne enflasyonumuz ve faizimiz ne de üretim kapasitemiz, bu zamanlardaki zorluklara hazırlıklı olmadı" diye konuştu.

Dünyanın tersine faiz indirimleri yapıldığını ancak bunun kredi faizlerinde düşüşe ve döviz fiyatlarının istikrarına sebep olmadığını vurgulayan Çandır, "Bizleri felç eden sadece dövizin yükselişi değil aynı zamanda büyük dalgalanmalardır. Birçok sebeple ihracat miktarımız ve ciromuz artmaktadır. Ama ihraç ettiğimiz ürünlerin rekabet yapısı dolayısıyla birim başına ihracat değeri sürekli düşmektedir" dedi. İhracatta ucuz mal uyarısında bulunan Başkan Çandır, şunları söyledi:

"Dövizdeki aşırı yükselişler, sahip olduğumuz varlıkların dünya fiyatını sürekli düşürmektedir. Sürekli ucuzlayan varlıklarımız, dünyadan alıcı beklerken daha da ucuzlayacak beleyişiyle karşı karşıya kalmaktadır. Dünya ile entegre olalım ve yabancı sermaye yeniden ülkemize yatırım yapsın beklentisi, sudan ucuz varlık satışlarına mal olmamalıdır. Döviz fiyatlarını yükselterek ithalatı pahalı ve ihracatı ucuz hale getirmek bir süre cari açığı düşürebilir ama mevcut koşullarda bunun sürdürülebilirliği yoktur. Üretim kapasitemizi ve yerlilik oranımızı yeterince artırmadan döviz yükselterek cari açığı düşürmek bir süre sonra büyümemizi de zora sokacaktır."

YÜKSEK ENFLASYONA ALIŞMAYALIM

Tarımın ihtiyaç duyduğu gübre gibi nitelikli girdilerin hem fiyatı hem de bulunabilirliğinin herkesi zorladığını söyleyen Çandır, iş hayatının ve günlük hayatın dövizle bağımlılığına dikkat çekti. Dövizdeki artışların çok kısa süre içerisinde ve ortalama yüzde 40 düzeyinde iç fiyatlara yansıdığını belirten Çandır, ciddi bir yüksek enflasyonla karşı karşıya kaldığını söyledi. Çandır, "Yüksek enflasyonun geniş halk kesimleri ile 2 milyondan fazla mikro ve KOBİ nitelikli işletmeler üzerinde reel fakirleşmeye yol açtığını da yaşayarak biliyoruz. Bu yüksek enflasyon belasına asla alışmamalıyız ve normalleştirmemeliyiz" diye konuştu.

Uzun yıllar Türkiye ortalamasına eşdeğer tüketici enflasyonuna sahip Antalya'nın son 1 yıldır ülke ortalamasının üzerinde seyrettiğini, Haziran ayından itibaren de giderek arttığını vurgulayan Çandır, "Öyle ki ülkemiz ortalama enflasyonun yüzde 15 üzerinde bir enflasyon yaşamaktayız" dedi. Çandır, tarımın enflasyonun fakirleştirici etkilerini uzun süredir yaşadığını ve bunu her fırsatta dile getirdiklerini anımsattı. TÜİK'in açıkladığı eylül ayı tarımsal girdi enflasyonunun yüzde 28 düzeyinde olduğunu belirten Çandır, "Tarımsal üretici fiyatları ise aynı dönemde yüzde 23 artmıştır. Yani yaklaşık 1 yıldır yaşadığı gibi bu ay da tarım kesimi yıllık en az yüzde 18 fakirleşmiştir" diye konuştu.

TARIM BÜYÜMELİ

Çandır, son iki yıldır tarımın stratejik konumunun anlaşıldığını, tarımın yarattığı katma değer in hala istenen yönde büyüyemediğini kaydederken, “Aksine katma değer pastamız, dışa bağımlı girdi yapımız dolayısıyla giderek küçülmektedir. Sektörümüzün acilen büyüme ivmesinin artırılmasına ihtiyaç vardır. Çünkü önümüzdeki dönem, tüm dünyada tarımsal üretim ve ticari faaliyetlerin birincil stratejik alan olarak kabul edilip hareket edileceği bir dönem olacaktır. Bu gidişatta önemli bir yer alma zorunluluğumuz bulunmaktadır. Bu gidişata duyarsız ve çaresiz kalmamız düşünülmemelidir” değerlendirmesinde bulundu.

BELİRSİZLİK GİDERİLSİN

Meslek komitelerinde üyelerin, gübre, fide, tohum, enerjisi, zirai ilaç, yem, şeker, sera naylonu, nakliye ve ambalaj gibi girdi maliyetlerinde yaşanan artıştan şikayet ettiğini belirten Çandır, “Son bir ay içerisinde özellikle ithalata bağımlı üretimi olan girdilerde hem fiyat artıyor hem de

ham madde bulunmuyor. Basında yer alan ilaç ve gübre satışlarının durdurulduğuna dair haberleri de kaygıyla izledik. Bu belirsizliğin bir an evvel giderilmesini bekliyoruz” dedi.

RUSYA’NIN YASAĞINA ANLAM VEREMİYORUZ

İhracat pazarlarında yaşanan sorunlara da değinen Başkan Çandır, Rusya’nın 17 Kasım 2021 itibarıyla Türkiye’den nar ve biber ithalatını resmi olarak yasakladığını anımsattı. Yasağın gerekçesi olarak ilaç kalıntısının gösterildiğini belirten Çandır, belirtilen şartlara uygun olarak analiz edilmeyen ürünlerin ülke çıkışına izin verilmediğini vurguladı. Çandır, “Yasak kararına anlam veremiyoruz. Zaten yasak kararı öncesi üzüm,

biber, erik, nar ve kabak gibi ürünlere analiz zorunluluğu getirilmişti. Rusya ülkemizdeki analiz sonuçlarına rağmen kendisi de analiz yapmayı tercih edince binlerce TIR giriş için beklemek durumunda kaldı ve binlerce tonluk zarar oluştu” diye konuştu.

Borsa’nın çalışmaları hakkında da üyeleri bilgilendiren ATB Başkanı Ali Çandır, Tarım Konseyi ile birlikte yeşil mutabakat başlıklı panellerin devam ettiğini önümüzdeki günlerde atık yönetimiyle ilgili bir panel daha düzenleyeceklerini söyledi. Antalya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve ATAK ile 4 gün süren ve 10 farklı üniversitenin katkısıyla toplam 20 oturumda “İnteraktif E-Çilek Çalıştayı” düzenlediklerini belirten Çandır, çalıştayın sonuç raporunun ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşacaklarını kaydetti.

Çandır, başta Başöğretmen Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, geleceğin mimarlarını yetiştiren öğretmenlerin 24 Kasım Öğretmenler Günü’nü kutladı.

Meclis’te üyeler, sektörlerine ilişkin değerlendirmelerde bulunurken, artan döviz kurları ve ticaretle yaşanan belirsizliğin yarattığı kaygıyı dile getirdi.

3.5 MİLYON TON ATIĞI OLAN ANTALYA

KÖMÜR KULLANMAMALI

Türkiye’de kömür kullanımı nedeniyle karbondioksit emisyonunun yıllık 30 milyon tonu geçtiğini belirtilirken, Antalya’da bu rakamın 15 milyon ton olduğuna dikkat çekildi. Antalya’da 3.5 milyon tona yakın yaş tarımsal atık bulunduğunu, bunun enerjiden, gübreye her alanda değerlendirilebileceği kaydedildi

Antalya Ticaret Borsası (ATB) ile Antalya Tarım Konseyi (ATAK) işbirliğinde “Yeşil Mutabakat Yolunda Antalya’da Tarımsal Atıkların Yönetimi” Paneli düzenlendi. Gazeteci Galip Umut Özdiğer moderatörlüğünde çevrimiçi düzenlenen panele, Tarım Danışmanı Biyogaz, Kompost ve Atık Değerlendirme Uzmanı Prof. Dr. Osman Yıldız, Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları ve Teknoloji Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Murad Çanakçı, RENESCO Enerji A.Ş. Genel Müdürü Kazım Sekmen, ITC Antalya Katı Atık Enerji Yönetimi Fermantasyon Şefi Jeoloji Yüksek Mühendisi Fırat Duygun, Enerji Günlüğü Genel Yayın Yönetmeni ve Dünya Gazetesi Enerji Editörü

Mehmet Kara konuşmacı olarak katıldı. Panelde, tarımsal atık potansiyeli yüksek olan Antalya’nın bunu iyi yöneterek kendi enerji ve gübre ihtiyacını karşılayabileceği vurgulandı.

TARIMSAL ATIKLAR DEĞERLENDİRİLMELİ

Tarım Danışmanı Biyogaz, Kompost ve Atık Değerlendirme Uzmanı Prof. Dr. Osman Yıldız, yeşil mutabakatın AB’nin 2050’ye kadar net sera gazı emisyonlarının sıfırlanması temel hedefini içeren yeni büyüme stratejisi olduğunu kaydederken, tarımsal atıkların değerlendirilmesinin önemini anlattı. Tarımsal atıkların çevre kirliliğinin ötesinde ticareti de etkiler hale geleceğini söyleyen

Yıldız, tarımsal üretimde atıkların tekrar değerlendirilmesi için AR-GE çalışmaları yapılması gerektiğini kaydetti.

3.5 MİLYON TON YAŞ ATIK

Prof. Dr. Osman Yıldız, Türkiye’de kömür kullanımı nedeniyle karbondioksit emisyonunun yıllık 30 milyon tonu geçtiğini belirtirken, Antalya’da bu rakamın 15 milyon ton olduğuna dikkat çekti. Antalya’da 3.5 milyon tona yakın yaş tarımsal atık bulunduğunu, şehrin atık potansiyelinin kullanılması halinde üretimde girdi maliyetinin azalacağını belirten Yıldız, “Bir önceki üretimden kalan atığı kullanabilirsek bir sonraki üretim maliyetini düşürebiliriz. 3.5 milyon ton atık çıkaran Antalya seralarını ısıtmak için niçin kömür kullanıyor?

Elde bu kadar potansiyel varken niye fosil yakıt kullanıyoruz, bunu anlamakta zorlanıyorum” diye konuştu. Yıldız, Antalya’nın kendi atığını toplayıp elektriğe çevirse toplam elektrik tüketiminin yüzde 69’unu karşılayabileceğine dikkat çekerken, biyogaz tesisinin Antalya ekonomisine çok büyük katkı sağlayacağını söyledi. Yıldız, “Bir biyogaz tesisinin yerele katkısı yüzde 67’dir” dedi. Biyogaz ve biyokütle tesisi yatırım maliyetinin rüzgar ve hidroelektriğe göre yüksek maliyetli görünse de getirisinin yüksek olduğuna işaret eden Osman Yıldız, “Biyogaz ve biyokütle tesisi yatırıma göre getirisi yüksek olan yatırımlardır. Bunu gündemimize almalıyız” dedi.

DESTEK VE TEŞVİK ŞART

RENESCO Enerji A.Ş. Genel Müdürü Kazım Sekmen, tarımsal ve hayvansal atıkların kaynağında çok iyi yönetilmesi gerektiğini söyledi. Biyogaz yatırımında evrak hazırlığının uzun sürdüğünü, atıkların enerjiye dönüştürülmesi için teşvik ve desteğin gerektiğini vurgulayan Sekmen, “Ülkemizde 10 yılda 100 biyogaz tesisi kuruldu, Almanya’da bu rakam 10 bin. Tesislerin

yaygınlaşması için teşvik gerekli. Destek olmadan yatırımların gündeme gelmesi ve yapılması mümkün görünmüyor” diye konuştu.

500 BİN TON KURU ATIK

Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları ve Teknoloji Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Murad Çanakçı, Türkiye sera varlığının yüzde 60’ının bulunduğu Antalya’da 300 bin dekara yakın sera olduğunu belirtirken, bitkisel üretimin değerlendirilmesi için kalıcı ve sürdürülebilir çözümlere ihtiyaç olduğunu vurguladı. Sera, tarla ve bahçe atığı olarak Antalya’da yıllık ortalama 500 bin ton bitkisel atık çıktığını kaydeden Çanakçı, bunun bertarafı için çözüm üretilmediğine dikkat çekti. Tarımsal atıkların ısıtmadan, organik gübreye, hayvan yemine kadar birçok alanda kullanılabileceğini ve bu konuda yerel yönetimlere büyük görevler düştüğünü

söyleyen Çanakçı, “Ancak tek başına belediyelerin bu yükün altından kalkması mümkün değil” dedi.

TOPRAKTAN ALDIĞIMIZI TOPRAĞA VERELİM

ITC Antalya Katı Atık Enerji Yönetimi Fermantasyon Şefi Jeoloji Yüksek Mühendisi Fırat Duygun, biyogaz gübre tesisinin atıkların değerlendirilmesinde önemli olduğunu belirtirken, yatırımcıların desteklenmesi gerektiğini kaydetti. Bitkisel atıklarının gübre olarak değerlendirilmesinin önemini vurgulayan Duygun, “Topraktan aldığımızı toprağa vermeliyiz” dedi.

YEREL YÖNETİMLER ATIĞI GÜNDEMİNE ALMALI

Enerji Günlüğü Genel Yayın Yönetmeni ve Dünya Gazetesi Enerji Editörü Mehmet Kara, yerel yönetimlerin bitkisel atıkların bertarafı konusunda maliyet hesabını dikkate almadan çalışması gerektiğini söyledi. Belediyelerin biyogaz tesisi kurmak isteyen yatırımcıya ‘atık karşılığı bana ne vereceksiniz?’ yaklaşımını doğru olmadığını söyleyen Kara, “Bu yaklaşım tarımsal atıkların bertarafını zorlaştırıyor” dedi.

Çandır, yabancı gazetecilere **ANTALYA TARIMINI ANLATTI**

Antalya Ticaret Borsası Başkanı Ali Çandır, 13 ülkeden gelen tarım yazarı ve gazeteciye Antalya tarımı hakkında bilgi verdi.

Antalya Ticaret Borsası (ATB) ve Antalya Tarım Konseyi (ATAK) Başkanı Ali Çandır, ATB Başkan Yardımcısı Halil Bülbül ve Yönetim Kurulu Üyesi Süleyman Ersan ile birlikte Uluslararası Tarım Gazetecileri Federasyonu (IFAJ) ve Tarım Gazetecileri ve Yazarları Derneği (TAGYAD) üyeleriyle bir araya geldi. Başkan Çandır, IFAJ Yönetim Kurulu Üyesi Adrian Bell ve TAGYAD Başkanı

İsmail Uğural'ın yanı sıra 13 ülkeden 28 gazetecinin yer aldığı toplantıda Antalya tarımını anlattı.

ÖRTÜ ALTI ÜRETİMİN BAŞKENTİ

Antalya'nın turizmle anılsa da tarımda söz sahibi bir kent olduğunu kaydeden Çandır, 365 bin 248 hektar

alandan 365 gün tarımsal üretim yapıldığını belirtti. 31 bin hektar alanda örtü altı yaş sebze, meyve ve kesme çiçek üretildiğini söyleyen Çandır, "Ülkemiz örtü altı üretimi 1940'lı yılların sonunda Antalya'da örtü altında sebze yetiştiriciliği ile başlamıştır. 1990'lı yılların başında ise örtüaltı üretimdeki başarılı hamlesiyle Antalya, dünyaya açılmayı başarmıştır" dedi.

Antalya'nın, Türkiye örtüaltı varlığının yüzde 39'unu oluşturduğunu belirten Ali Çandır, domatesin yüzde 62'si, biberin yüzde 60'ı, hıyarın yüzde 42'si, patlıcanın yüzde 57'si, muzun yüzde 41'i ve kesme çiçeğin yüzde 43'ünün Antalyalı üretici tarafından üretildiğini bildirdi. Çandır, yılda yaklaşık 7 milyon ton meyve sebze üretildiğini söyledi. Ülkede üretilen yaş sebzenin miktar bazında yüzde 40'ının Antalya'da üretildiğini anlatan Çandır, Antalya'da ihracattan elde edilen her 100 dolardan 55'inin tarım sektöründen geldiğini söyledi.

Dünyanın en güvenilir meyve sebzelerinin ürettiklerini kaydeden Ali

Çandır, "Üretimde bombus arası ve faydalı böcekler kullandığımız ürünlerimiz dünyanın dört bir yanına ihraç edilmektedir. Üreticimiz sofrasına koymadığı hiçbir ürünü tüketiciye ulaştırmamaktadır" dedi. Antalya'nın tarımsal ürünlerin ulaşımında deniz, hava, kara yollarını kullanabildiğini belirten Çandır, "Tarımsal üretim ve ticaretindeki güçlü fırsat alanlarımızdan olan ve ülkenizdeki potansiyel yatırımcıların dikkatini çekebileceğini düşündüğüm birkaç fırsata dikkatinizi çekmek isterim. Örtüaltında yüksek bilgi birikimi, deneyim ve uzmanlığa sahibiz. Bu konuda ortaklıklara açık bir kentiz. Tıbbi ve aromatik bitkiler-

imiz; ilaç, kozmetik, gıda ve kimya sanayilerinde kullanıma yetkinliğine sahiptir. Yani yüksek niteliklidir. Yine nitelikli zeytin çeşitlerine sahibiz. Subtropik bitkilerin üretimi ve ticaretinde bölgesel avantajımız nedeniyle önemli yatırım ve ticaret fırsatlarına sahibiz" diye konuştu.

Çandır, gazetecilere Antalya tarımına verdikleri önem nedeniyle teşekkür etti. Çandır, daha sonra konuk gazetecilerin sorularını da yanıtladı. TAGYAD Başkanı İsmail Uğural, misafirperverliği nedeniyle Çandır ve ATB yönetimine teşekkür etti.

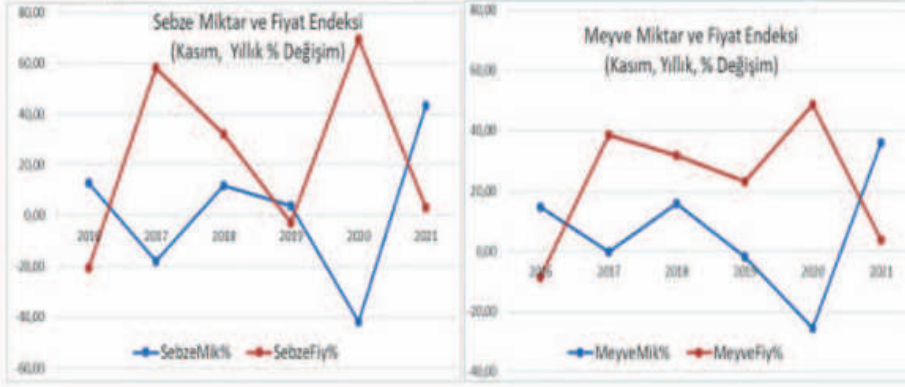
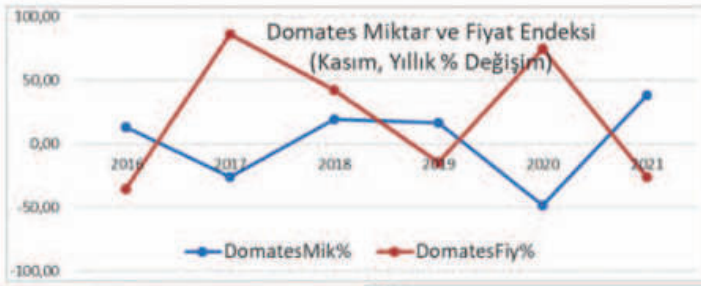
ANTALYA TİCARET BORSASI

KASIM AYI HAL ENDEKSİNİ AÇIKLADI

Antalya Ticaret Borsası (ATB), Kasım ayı Antalya Halleri Domates, Sebze ve Meyve Endeksini açıkladı. Antalya hallerinde işlem gören domates, sebze ve meyvelerin işlem miktar ve fiyatlarıyla ilgili endeks değerleri, 2021 Kasım ayında bir önceki aya göre ve geçen yılın aynı ayına göre aşağıda verilen tablodaki gibi değişti:

1.77 ANTALYA HALLERİ ENDEKS DEĞİŞİMLERİ TABLOSU

2021, Kasım	Miktar %			Fiyat %		
	Endeksler	Önceki Ay (Aylık)	Geçen Yılın Aynı Ayı (Yıllık)	Endeksler	Önceki Ay (Aylık)	Geçen Yılın Aynı Ayı (Yıllık)
Domates	72	183,20	38,22	217	-42,52	-26,25
Sebze	86	90,57	43,46	313	-8,51	3,10
Meyve	80	1,10	36,17	369	-5,76	3,69

Kasım ayında miktar endeksleri, domatestede 72, sebzede 86 ve meyvede 80 olarak, fiyat endeksleri ise domatestede 217, sebzede 313 ve meyvede 369 olarak gerçekleşti.

Kasım ayı endeksleri miktarda bir önceki aya göre (aylık) domatestede % 183.20, sebzede % 90.57 ve meyvede ise % 1.10 arttı. Geçen yılın aynı ayına göre (yıllık) ise domatestede % 38.22, sebzede % 43.46 ve meyvede ise % 36.17 artış kaydetti. Miktar endekslerindeki değişimler, geçen ayların aksine Kasım ayında artış gösterirken, bu artışlar fiyat endekslerine düşüş yönünde değişimler olarak yansıdı.

Fiyat endekslerinde ise domates, geçen yılın Kasım ayına göre (yıllık) % -26.25 azalırken, bu azalış son 6 yılın en düşük ikinci Kasım ayı değişimi oldu.

Kasım ayı itibariyle yıllık gerçekleştirmelerde sebze miktar endeksindeki % 43.46'lık artışa karşılık fiyat endeksi % 3.10'luk artış gösterdi. Bu artış, son 6 yılın en düşük üçüncü Kasım ayı artışı oldu.

Meyve miktar endeksindeki yıllık % 36.17'lik artışa karşılık fiyat endeksi % 3.69'luk artış gösterirken, meyve fiyatlarındaki bu artış da son 6 yılın en düşük ikinci artışı oldu.

Bir önceki aya göre (aylık) domates işlem miktar endeksi, Kasım ayında % 183.20 artarken, işlem fiyatı en-

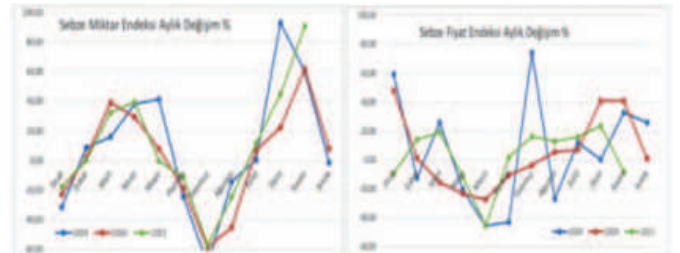
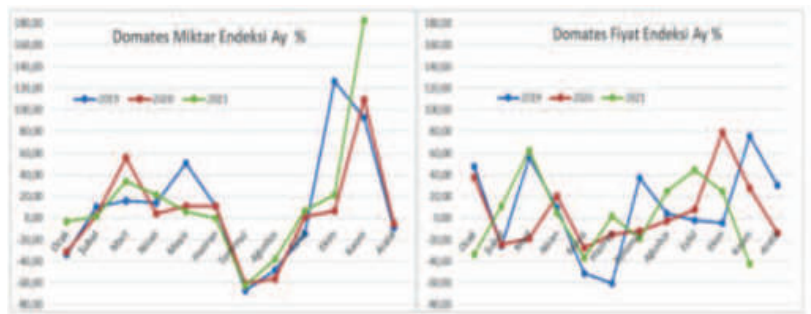
deksi bir önceki aya göre % -42.52'lik azalış gösterdi. Son 3 yılın ve Kasım aylarının en yüksek miktar artışı ve en düşük fiyat düşüşü yaşandı.

Bir önceki aya göre sebze miktar ve fiyat endeksleri değişimi, Kasım ayında 2019 ve 2020 yıllarının ortalamasının üzerinde gerçekleşti. Miktar endeksindeki aylık % 90.57'lik artışa karşılık fiyatlar % -8.51 azaldı.

Sebzede aylık değişimler, miktar itibariyle mevsimsel eğilimlere uyumlu rekor düzeyde yüksek seyrederken, aylık fiyat değişimlerinde ise son 3 yıldaki en düşük Kasım ayı düşüşünü gösterdi.

Bir önceki aya göre (aylık) meyve işlem miktar endeksi, Kasım ayında % 1.10 artış gösterirken işlem fiyat endeksi ise % -5.76 azaldı.

Antalya hallerinde işlem gören meyvenin 2021 yılı Kasım ayı endeks değişimleri, miktarda ve fiyatta önceki 2 yılın değişimlerine göre rekor değişimler gösterdi. Miktardaki artış, Kasım aylarının rekoru oldu. Buna karşın fiyattaki aylık değişim de nispi düşüş yönünde oldu. Kasım ayında miktardaki rekor artış, aylık fiyat değişiminde de geçmiş yılların altında bir seyre neden oldu.

TARIMA YÖN VERECEK ÖNERİLER

Antalya Ticaret Borsası Başkanı Ali Çandır, tarımın ayağa kalkması ve gelişebilmesi için 10 öneride bulundu.

Antalya Ticaret Borsası Başkanı Ali Çandır, CHP Antalya İl Başkanlığı tarafından düzenlenen Antalya Örtüaltı Tarım Çalıştayı ile Milliyetçi Hareket Partisi Antalya İl Başkanlığı'nca düzenlenen "Adın Adım 2023, İl İl Anadolu" programına katıldı. Çandır, toplantılarda tarımsal üretim, ticaret ve ihracatla ilgili sorun, talep ve önerilerini dile getirdi.

Antalya'nın milli gelir sıralamasında 7. Sırada bulunurken, son yıllarda ilk 10'da kendine yer bulamadığını belirten Çandır, "Antalya ekonomisi genel olarak 18 - 20 milyar dolarlık bir milli gelire (GSYH) sahiptir. Bu da Türkiye ekonomisinin yüzde 2.85'ini oluşturmaktadır. Ekonomimizin yüzde 75'inden fazlası hizmet sektöründedir. Türkiye ortalamasında bu oran yüzde 70 civarındadır. Tarım sektörümüz ise yaklaşık yüzde 9 pay ile Türkiye ortalaması olan yüzde 3'ün çok üzerinde bir orana ve öneme sahiptir. Sanayi sektörü son yıllarda ağırlığını artırmış ve yaklaşık yüzde 16 gibi bir orana ulaşmıştır" diye konuştu. İhracatta önemli bir noktaya gelen Antalya'nın

1.5 milyar dolara yaklaşan ihracat gerçekleştirdiğini ve bunun yaklaşık yüzde 55'inin tarım ürünü olduğunu kaydeden Çandır, "Sanayi ürünleri yüzde 28 civarındayken maden ürünleri de yüzde 17 düzeyindedir" diye konuştu.

Son 20 yıldaki dünya sebze üretim alanı yüzde 39 artarken Türkiye'de yüzde 19 artırdığını kaydeden Çandır, meyvede dünyadaki yüzde 21'lik artışa karşılık Türkiye'de ancak yüzde 4 artabildiğini söyledi. Ülke olarak son 20 yılda sebze ihracatında 12. Sıradan 18. sıraya gerilediğimizi, meyve ihracatındaki 5. sıradan 9. sıraya gerilediğimizi bildiren Çandır, "Kentimiz, bitkisel üretim değerini son 20 yılda yüzde 5'ten yüzde 7'nin üzerine çıkarmayı başarmıştır. Bu dönemde yüzde 50'den fazla paya sahip olan örtüaltı varlığımız, yüzde 39'a gerilemiştir. Genel bir yapısal değerlendirme ile söylemek gerekirse 4 birimlik iç ticaretimizin 2 birimini diğer illerden alımı, 1 birimi diğer illere satımı ve 1 birimi de şehirci ticaret oluşturmaktadır" diye konuştu.

Çandır, tarımın gelişmesi için özetle şu önerilerde bulundu:

Tarımsal envanter çıkarılmalı

Tarım özel bir sosyal güvenlik modeli geliştirilmeli

Tarım toprakları korunmalı

GİTAP

Örgütlenme / Kooperatifçilik

Hava kargo ücretleri düşürülmeli

Kentler ve sektörler yeşil mutabakata hazırlanmalı

Ürünlerde standardizasyon sağlanmalı

Destek-Teşvikler sadeleştirilerek kolay erişilebilir olmalı ve en fazla 2 dönemde ödenmeli

Üretiminde güçlü olunan ürünlerde ülkelerarası tarım paktları/anlaşmaları imzalanmalı.

FİYAT ARTIYOR ERİŞİM ZORLAŞIYOR

Pandemine gıda fiyatlarının hızla arttığı, açlık ve gıda güvensizliğinin ise derinleştiği belirtildi. Yaş meyve sebze üretiminde aile çiftçiliğinin önemi vurgulanırken, aile çiftçiliğinin sürdürülebilirliği için mevcut kaynakların ve tarımsal biyoçeşitliliğin korunması, çiftçilerin desteklenmesi ve bilinçlendirilmesi gerektiğini kaydedildi

Antalya Ticaret Borsası(ATB), Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), Antalya Tarım Konseyi (ATAK), Antalya Tarım ve Orman Müdürlüğü işbirliğinde düzenlenen “Uluslararası Meyve ve Sebze Yılı Değerlendirme Toplantısı” çevrimiçi yapıldı. Toplantı, ATAK Genel Sekreteri Gonca Ertok’un moderatörlüğünde gerçekleşti.

MEYVE SEBZENİN YARISI İSRAF EDİLİYOR

ATB ve ATAK Başkanı Ali Çandır toplantının açılışında yaptığı konuşmada, Antalya’nın örtüaltı tarımın başkenti olduğunu söyledi. Meyve ve sebze tüketiminin pandemi döneminde arttığını belirten Çandır, üretilen meyve sebzenin ise yüzde 50’sinin ise israf

edildiğine dikkat çekti. Geniş tarım toprakları, uygun iklimi, sebze ve meyve tarımında yetişmiş insan kaynağına sahip Türkiye’nin dünya sebze üretiminde 4. sırada, meyve üretiminde 5. sırada yer aldığını belirten Çandır, “Türkiye 2020 yılında 43.8 milyon dekar alanda sebze ve meyve üretimi yapmıştır. Bu alanlarda 31.2 milyon ton yaş sebze, 23.6 milyon ton yaş meyve üretmiştir. Bu ürünlerden de dünyaya 2.7 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirmiştir” diye konuştu.

KARBON AYAK İZİ DÜŞÜK ÜRETİM

Antalya’nın sebze meyve üretiminde özel bir yere sahip olduğunu kaydeden Çandır, 2020 yılında 1.3 milyon dekar

alandaki sebze ve meyve üretimi yapılan Antalya’da 2 milyon ton meyve, 4.7 milyon ton sebze üretildiğini kaydetti. Çandır, Antalya’nın 2020 yılında yaş sebze meyve ihracatının 457 milyon dolar olduğunu anımsattı. Örtüaltı tarımın merkezi konumundaki Antalya’nın Türkiye örtüaltı varlığının yüzde 39’una sahip olduğunu belirten Çandır, örtüaltı üretimin yaklaşık yarısının ihraç edildiğini söyledi. Çandır, Türkiye’de örtüaltında üretilen domatesin yüzde 62’si, biberin yüzde 60’ı, hıyarın yüzde 42’si, patlıcanın yüzde 57’si, muzun ise yüzde 41’inin Antalyalı üreticiler tarafından üretildiğini kaydederken, yaş meyvede narenciye, avokado, çilek başta olmak üzere subtropikal çeşitlerde de önemli bir kapasiteye sahip olduğunu belirtti.

Çandır, iklim avantajları ve aşırı teknolojik olmayan, geleneksel ve doğal yapısı ağırlıklı olan üretim ve işleme metodlarıyla karbon ayak izi nispi olarak düşük olan Antalya’nın “Yeşil Mutabakat” koşullarına uyumlu üretim kapasitesine sahip olduğunu vurguladı. Çandır, 2021 yılında sürdürülebilirliğe odaklandıklarını belirterek, toplantının tarım sektörü için faydalı olmasını diledi.

ÜRETİCİMİZİN YANINDAYIZ

Antalya Tarım ve Orman Müdürü Gökhan Karaca, pandemiyle birlikte tarıma olan ilginin arttığını belirtirken, Antalya'nın yaş meyve sebze başta olmak üzere tarım ürünlerinin üretiminde şanslı ve önemli bir il olduğunu kaydetti. Karaca, Antalya'nın başta yaş meyve sebze olmak üzere tarım ürünleri ihracatında da önemli bir yere sahip olduğunu belirtti. İklim değişikliğine bağlı afetlerin arttığını, tarım sektörünün afetlerden yoğun şekilde etkilendiğini belirten Karaca, "Tarım sektörüyle uğraşanların işi çok zor. Üretimden, lojistiğe, ticarete kadar bir çok alanda sıkıntılar yaşanıyor. Bizler sektörün risklerini azaltmak için çalışıyoruz" diye konuştu.

GIDA FİYATLARI ARTTI

FAO Türkiye Temsilci Yardımcısı Dr. Ayşegül Selışık, pandemine gıda fiyatlarının hızla arttığını, açlık ve gıda güvensizliğinin ise derinleştiğini söyledi. Beslenme ve gıda güvenliğiyle ilgili farkındalık yaratmak gerektiğini kaydeden Selışık, FAO'nun bu konudaki çalışmalarını anlattı. Bir yandan gıda fiyatları artarken, diğer yandan meyve

ve sebze erişimde sıkıntılar yaşandığına belirten Selışık, gıdada yaşanan israfa ise dikkat çekti. Selışık, "Meyve sebze kaybı azaldıkça sınırlı kaynaklarımızın israfı da azalacaktır" dedi. Yaş meyve sebze üretiminde aile çiftçiliğinin önemini vurgulayan Selışık, aile çiftçiliğinin sürdürülebilirliği için mevcut kaynakların ve tarımsal biyoçeşitliliğin korunması, çiftçilerin desteklenmesi ve bilinçlendirilmesi gerektiğini kaydetti.

SOFRALARA GÜVENLİ GIDA ULAŞTIRIYORUZ

Batı Akdeniz İhracatçıları Birliği (BAİB) Başkan Yardımcısı Berdan Ber, 55 milyon tona yakın yaş meyve sebze üretimi olan Türkiye'nin üretiminin yüzde 49'unu dünya halkları ile paylaştığını söyledi. Zirai mücadelede 99.7 başarı sağlayan Türkiye'nin kimyasal kullanımında İspanya, İtalya ve Fransa'dan sonra 4. sırada olduğunu belirten Ber, "En güvenli yöntemlerle yaş meyve sebze üretiyor, kendi insanımıza ve dünya halklarına sunuyoruz. Bu konuda alkışlanması gereken bir başarı grafiğine sahibiz" dedi. Ber, BAİB olarak yeşil mutabakatı desteklediklerini belirtti.

Toplantıya katılan FAO Avrupa Bölge Ofisi'nden Tarım Ekonomisti Pedro Marcelo Arias, FAO Tarım Uzmanı Piotr Włodarczyk, FAO Takım Lideri Fen Beed, FAO Tarım Uzmanı Fazıl Düşünceli, FAO İletişim Uzmanı Kıvanç Özcan, Freshfel Avrupa Temsilcisi Philippe Binard, Uluslararası Meyve ve Sebze Yılı çerçevesinde yürüttükleri çalışmalarını anlattı.

Başkan Böcek:

ZEYTİNPARK'I KORUMAK BOYNUMUZUN BORCUDUR

**Antalya Büyükşehir Belediye
Başkanı Muhittin Böcek,
"Zeytinpark'ı korumak
boynumuzun borcudur" dedi**

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Muhittin Böcek 'Zeytinpark Projesi' için Antalya Ticaret Borsası Başkanı ve Zeytinpark Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır ile bir araya geldi.

Zeytin Park'ta gerçekleşen buluşmada kamuoyunda Vakıf Çiftliği olarak bilinen alanın doğal yeşil dokusunu, tarımsal niteliğini korumak ve geliştirmek için yapılacak çalışmalar ele alındı. Başkan

Böcek, 'Böylesi bir yeşilliği korumak boynumuzun borcudur' diyerek projeye verdiği önemi anlattı.

Antalya Büyükşehir Belediyesi Meclisi Haziran ayı toplantısında 2 bin 630 dönümlük bir alanda yer alan Vakıf Çiftliği'nin korunması ve geliştirilmesi amacıyla Antalya Zeytinpark Tarım Ürünleri Sanayi Ticaret Anonim Şirketi ile taşınmaz kullanımına ilişkin protokolün imzalanması için Başkan Muhittin Böcek'e yetki verilmişti. Alanın bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da en güzel şekilde korunacağını söyleyen Başkan Muhittin Böcek, Genel Sekreter Yardımcısı Mustafa Gürbüz, Başkan Danışmanı Cem Oğuz, Başkan Danışmanı Mert Batu ve ilgili daire başkanları ile birlikte Zeytin Park'ı ziyaret etti. Başkan Muhittin Böcek, Zeytin Park'ın işletmesini üstlenen Antalya Ticaret Borsası'nın (ATB) Başkanı Ali Çandır ile birlikte alanda incelemelerde bulundu.

ŞEHİRİN İÇİNDEKİ EN BÜYÜK YEŞİL ALAN

Başkan Muhittin Böcek, ardından ATB Başkanı Ali Çandır ile birlikte Zeytinpark İşbirliği Protokolü kapsamında proje taslağı üzerinde detaylı görüşme yaptı, alanla ilgili eylem planları oluşturuldu. Zeytin Park Genel Müdürü Vahdet Narin, alanın geçmişten bugüne kadar uzanan ve mevcut durumunu içeren bir sunum yaptı. Zeytin Park'ın önemine dikkat çeken ve mutlaka korunması gerektiğine vurgu yapan Narin, "Burası Türkiye'de bir şehrin içindeki en büyük arazi. 2 bin 630 dönümlük arazi içinde 24 km yol

var. Her yıl Antalya'da 2 bin 600 ton tozu ve 610 milyon metreküp havayı temizleyen bir alan" dedi.

BURAYI KORUMAK BOYNUMUZUN BORCU

Zeytin Park'ın en önemsedığı projelerden bir tanesi olduğunun altını çizen Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Muhittin Böcek ise "Birileri buralara TOKİ yapmak istemiş olabilir ama biz her şeye rağmen bugünlere geldik. Böylesi bir yeşilliği korumak bizim boynumuzun borcudur. Burayı vakfedenler, birileri bina yapsın, imara açsın ya da birileri çevirsın diye vakfetmediler.

Biz de Antalya Büyükşehir Belediyesi olarak tüm kurum ve kuruluşlarla proje sürecimizi yöneteceğiz. Kırsal kalkınma projelerimizle, yerelden kalkınmayla ilgili burada neler yapabiliriz ona baka-
cağız. Proje üzerinde detaylı çalışıyoruz. Ve hiçbir noktayı gözden kaçırmadan, binaların yeşil alanların yapısal ve bitkisel nitelikteki tüm odaklarını göz önüne alarak, projemizi yakın zamanda kamuoyuna sunmak için heyecanlanıyoruz" diye konuştu.

KAMU KULLANIMINA AÇILACAK

Başkan Böcek, projeye ilgili şu bilgileri verdi: "Antalya kent merkezindeki en büyük yeşil alanı iyileştirerek kamu kullanımına açmak, şehrin sanatsal, kültürel, ekolojik tüm değerlerini çeşitli rekreatif etkinlikler eşliğinde ziyaretçilere sunarak turizme katkı sağlamak amaçlanıyor. Gençlerin ve çocukların doğa içinde öğrenmelerini sağlayacak bilimsel ve sanatsal atölyelerin kurulması, gerektiğinde üniversiteler ve Milli Eğitim Bakanlığı ile bu hizmetler için ortak hizmet projeleri gerçekleştirilmesi, tarımın desteklenmesi, tarımsal ürün ve çeşidinin artırılması amacı ile çeşitli faaliyetler yürütülmesi de hedefleniyor."

ÇANDIR'DAN DESTEK TEŞEKKÜRÜ

Antalya Ticaret Borsası ve Zeytinpark Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır, Zeytinpark projesine Konyaaltı Belediye Başkanlığı döneminden bu yana verdiği destek için Başkan Muhittin Böcek'e teşekkür ederek, "Şimdi gelişen koşullarda Büyükşehir Belediyesi ile imzaladığımız iş birliği protokolü çerçevesinde buranın daha çok insanın girip çıktığı, yeşil dokusunun geliştirilerek daha da korunacağı bir hal alıyor olmasından dolayı mutluyuz. Buranın birçok konuda çalışmaların olacağı, özellikle çocuklarımızın ve tarım sektörünün burada kendisine yer bulabileceği bir

alan olmasını diliyorum. Zeytinpark'ın Büyükşehir Belediyemizin desteği ile ilelebet korunması en büyük arzumuzdur" diye konuştu.

ÖNCELİĞİMİZ KORUMAK

Zeytinpark'ta yapılması planlanan

çalışmalar hakkında bilgi veren Antalya Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri Daire Başkanlığı Etüd Proje Şube Müdürü Ezgi Öz, "Hedefimiz alanın doğru projeye sürdürülebilir kullanımını sağlamak" dedi.

Antalya Ticaret Borsası Başkanı Ali Çandır, Yöresel Ürünler Fuarı YÖREX'in coğrafi işaret konusunda farkındalık yarattığını söyledi

YÖREX, COĞRAFI İŞARET BİLİNCİNİ ARTIRDI

Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır, yöresel ürünlerin doğal ve beşeri özelliklerinin yanı sıra tarihsel geçmişleriyle benzerlerinden ayrılan ve üretildikleri bölge ile anılan ürünler olduğunu belirtirken, bu özellikleri taşıyan yöresel ürünlere coğrafi işaret (Cİ) tesciliyle sahip çıkılabildiğini kaydetti. Coğrafi işaretlerin gelişiminin son dönemde ivme kazandığını söyleyen Çandır, "TOBB'un desteğiyle ilkin 2010 yılında düzenlediğimiz Yöresel Ürünler Fuarı YÖREX'in ardından coğrafi işaret konusunda ciddi bir farkındalık oluştu, coğrafi işaretli ürün sayımız arttı" dedi.

9 KAT ARTTI

Türkiye'de 3 binin üzerinde coğrafi işaret yöresel ürün

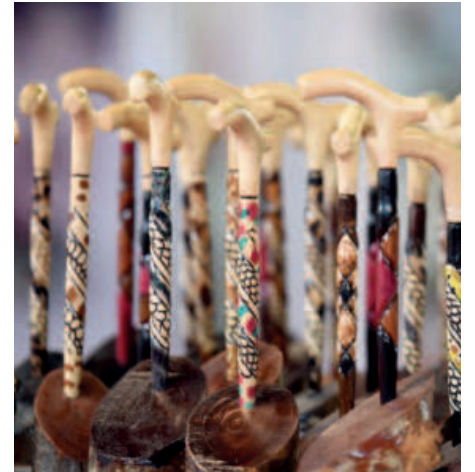
olduğunu kaydeden Çandır, 932 yöresel ürünün Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından coğrafi işaretle tescillendiğini, 721 yöresel ürünün de tescil için sıra beklediğini kaydetti. Çandır, YÖREX'in ilk yılında coğrafi işaretli ürün sayısının 109 olduğuna dikkat çekti. Coğrafi işaretli 7 ürünün Avrupa Birliği Komisyonu'na tescil edildiğini belirten Çandır, "Gaziantep Baklavası, Malatya Kayısı, Aydın Kestanesi, Aydın İnciri, Taşköprü Sarımsağı, Milas Zeytinyağı, Bayramiç Beyazı AB'de tescillenmiş ürünlerimiz. Ürünlerimizin Avrupa Birliği'nde tescillenmesiyle bu ürünlerin

ticari değeri artıyor, ihracatında da artış bekleniyor" diye konuştu.

Çandır, coğrafi işaretlerde denetimin önemini vurguladı.

ÜRÜNÜ KORUYAN ZIRH

Coğrafi işaretin, yerel ürüne koruma sağlayan önemli bir zırh olarak gördüklerini söyleyen Ali Çandır, "Coğrafi işaret yerel üreticinin kendi markasını yaratma, bundan da ticari kazanç elde etme imkanı sağlayan önemli bir enstrüman. Ticarete haksız rekabeti önlerken, tüketicinin de gerçek ürüne ulaşmasında hakkını, hukukunu koruyor. Dolayısıyla tüketici coğrafi işaretli ürün alırken daha fazla para vermeyi göze alıyor" diye konuştu.

ZİYARETÇİ REKORU

Ali Candır, Antalya Ticaret Borsası olarak Anadolu'nun el emeği göz nuru yöresel ürünlerini ekonomiye kazandırmak amacıyla 11 yıldır Antalya'da buluşturduklarını kaydetti. Candır, geçen yıl salgın nedeniyle düzenlenemeyen Yöresel Ürünler Fuarı'nın bu yıl 20-24 Ekim 2021 tarihlerinde düzenlediklerini belirterek, "Türkiye'nin 76 ilinden ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden 113 oda ve borsa, 16 kalkınma ajansı, 83'ü kadın kooperatifi olmak üzere 150 kooperatif ile toplam 650'nin üzerinde katılımcının yer aldığı 11. YÖREX'i 342 bin 496 kişi ziyaret etti" dedi.

Çandır, YÖREX'te ATB ile Yöresel Ürünler ve Coğrafi İşaretler Türkiye Araştırma Ağı YÜCİTA işbirliğiyle "Coğrafi İşaretler YÖREX

ANTALYA'NIN COĞRAFI İŞARETLİ ÜRÜNLERİ

Alanya Avokadosu
Alanya Gülüklü (Hülüklü) Çorba
Döşemealtı El Halısı
Antalya Bergamot Kabuğu Reçeli
Antalya Turunç Kabuğu Reçeli
Antalya Serpme Böreği
Antalya Kabak Tatlısı
Manavgat Altın Susamı
Antalya Tavşan Yüreği Zeytini
Alanya Yenidünyası
Korkuteli Karyağdı Armudu
Antalya Piyazı
Finike Portakalı

Buluşması" semineri düzenlendiğini kaydederken, seminere katılanların

coğrafi işaret konusunda bilgilendirildiğini kaydetti. Candır, seminerle coğrafi işaretli ürünlerin pazara kazandırılması konusunda da farkındalık yaratıldığını söyledi.

ATB Başkanı Ali Candır, YÖREX'te coğrafi işaretli ürünlerin ekonomiye kazandırılması, iş bağlantılarının kurulması amacıyla düzenlenen ikili görüşmelerde çok sayıda yerel üreticinin, büyük market zincirlerinin temsilcileriyle TOBB'un organizasyonu ile bir araya geldiğini kaydetti. YÖREX'te e-ticaret sitelerinin yerel ürün üreten ve ticaretini yapanlarla bir araya geldiği belirten Ali Candır, yöresel ürünlerin e-ticaret üzerinden tüketiciyle buluşturulmasına yönelik

görüşmeler gerçekleştirildiğini söyledi. Candır, e-ticaret siteleri ve büyük market zincirlerinin coğrafi işaretli yöresel ürünlere olan ilgisine de dikkat çekti.

Çandır, başta TOBB Başkanı Rifat Hisarcıkıoğlu olmak üzere YÖREX'e destek veren herkese teşekkür ederken, "Bu yıl kalkınma ajansları YÖREX'e katılımında büyük katkı sağladı. Sanayi ve Teknoloji Bakanım Sayın Mustafa Varank'a destekleri nedeniyle teşekkür ediyorum. Kalkınma ajanslarımıza, oda borsalarımıza, yerel yönetimlerimize, üreticilerimize, firmalarımıza ve basınımıza, fuarımıza büyük ilgi gösteren Antalya halkına, diğer illerimizden katılan misafirlerimize ayrı ayrı teşekkür ediyorum" diye konuştu.

Coğrafi İşaretler ve Kooperatifler konuşuldu

Antalya Büyükşehir Belediyesi, Antalya Ticaret Borsası, Antalya Tarım Konseyi ve YÜCİTA işbirliği ile 21 Aralık Dünya Kooperatifçilik günü nedeniyle “Tarımın Başkenti Antalya’da Coğrafi İşaretler ve Kooperatifler” konulu çalıştay düzenledi

Başkan Muhittin Böcek’in yerelden kalkınma hamlesi doğrultusunda kooperatiflerin ve kooperatifçiliğin gelişmesine önem veren Antalya Büyükşehir Belediyesi, Antalya Ticaret Borsası, Antalya Tarım Konseyi ve YÜCİTA (Yöresel Ürünler ve Coğrafi İşaretler Türkiye Araştırma Ağı) işbirliği ile “Tarımın Başkenti Antalya’da Coğrafi İşaretler ve Kooperatifler” konulu çalıştay düzenledi. Çalıştayda; ‘coğrafi işaretler ve tarımsal kooperatifler’, ‘tarımsal kooperatifler ve coğrafi işaretlerde başarı öyküleri’, ‘tarımsal kalkınmada tarımsal kooperatifler ve coğrafi işaretlerin önemi’ başlıklı oturumlar yapıldı.

Çalıştaya Antalya Büyükşehir Belediyesi Başkan Vekili Mithat Aras, Büyükşehir Belediyesi Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanı Seda Özel, Coğrafi İşaretler Araştırma Derneği (YÜCİDER) Başkanı Prof. Dr. Yavuz Tekelioğlu, Antalya Ticaret Borsası Başkanı Ali Çandır, Antalya Ziraat Odası Başkanı Nazif Alp, Mersin Kadın Kooperatifi Yönetim Kurulu Başkanı Meral Seçer ile kooperatiflerden temsilciler katıldı.

KOOPERATİFÇİLİĞE BÜYÜK ÖNEM VERİYORUZ

Büyükşehir Belediyesi Başkan Vekili Mithat Aras kooperatiflerin ülke ekonomisinin gelişmesinde her zaman öncü güç olduğuna vurgu yaparak, “Temeli dayanışma ve topluma hizmet etmek olan kooperatifçilik üretici ve dar gelirli tüketicinin korunmasında önem arz etmektedir. Antalya Büyükşehir Belediyesi olarak bizlerde yerelden kalkınma hamlemiz doğrultusunda kooperatifçiliğe büyük önem veriyoruz” dedi.

Özellikle kadın kooperatiflerini yerelden kalkınma hamlesinin önemli bileşen olarak gördüklerini ifade eden Aras, şöyle konuştu: “Kadınlarımızın çoğunlukla el emeğine dayanan ürünlerini pazarlama konusundaki ihtiyaçlarına cevap vermeye çalışıyoruz. Böylelikle kadınlarımızın kendi potansiyelleri doğrultusunda yerel ekonomiye katkıda bulunmalarını genel anlamda teşvik ediyoruz. Coğrafi işaretli ürünlerimizi kooperatif sistemine entegre ederek üreticilerimizin ve tüketicilerimizi desteklemeyi amaçlıyoruz.”

COĞRAFI İŞARET MEMLEKET MESELESİ

Antalya Ticaret Borsası Başkanı Ali Çandır da tarım sektörüne gös-

terdiği önemden dolayı Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Muhittin Böcek’e teşekkür etti. Ali Çandır, “Kooperatiflerimizin kurumsallaşmasına çaba harcamamız lazım. Antalya gibi tarımda çok üstün vasıfları olan bir kentin Türkiye’ye hatta dünyaya örnek olabilecek projeleri çıkartacağından hiç kuşku yok. Coğrafi işaret meselemize memleket meselesi diyoruz. Yöresel ürünlerimiz ve yörelerimizin kalkınması çok önemli. ATB olarak 15 yıldır bu konuya büyük önem veriyoruz. Yöresel ürünlerin hakkını ve hukukunu korumak ve garanti altına almak önemlidir. Bu korumayı, hem ulusal hem de uluslararası alanda, sağlayan coğrafi işaret tescilleridir” diye konuştu.

ÜRÜNLERİN DEĞERİ ARTIRIYOR

Coğrafi İşaretler Araştırma Derneği (YÜCİDER) Başkanı Prof. Dr. Yavuz Tekelioğlu da şunları söyledi: “Coğrafi işaret bir ürünün gösteren yer adıdır. Coğrafi işaretlerin gelişmesine bağlı olarak tarımsal ve kırsal kalkınmada da gelişme

sağlanır. Tüketici ürünün üzerinde coğrafi işareti görünce güveniyor ve ürüne yöneliyor. Arz-talep dengesinde de ürünlerin değeri artıyor. Coğrafi işaret tescili, ürünü haksız rekabete karşı koruyor. Türkiye’de 912 tescilli ürün sayısı var. Bunların 750’si gıda ve tarım ürünü.”

GÜÇLÜ ÇİFTÇİ GÜÇLÜ ÜRETİM

21 Aralık Dünya Kooperatifçilik Günü nedeniyle anlamlı bir programa ev sahipliği yapmalarının mutluluğunu yaşadıklarını ifade eden Büyükşehir Belediyesi Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanı Seda Özel, “Antalya Büyükşehir Belediye Başkanımız Muhittin Böcek’in yerel kalkınma hedefiyle güçlü çiftçi güçlü üretim modeli için gereklilik arz eden kooperatifçiliğin yöremizdeki sorunlarını teşvik etmek için son iki yılda aktif ve pasif tüm kooperatiflerimize ulaştık. Sorunlarını dinledik. Bugün de konunun paydaşlarıyla birlikte çok değerli bir çalıştay gerçekleştiriyoruz” dedi.

ÜRETİM GİRDİLERİNDE REKOR ARTIŞ

ATB, ATAŞ Başkanı Ali Çandır, Ekim ayı tarımsal girdi enflasyonunun aylık yüzde 4.17, yıllık yüzde 29.58 olarak ilan edildiğini belirlerken, “Bu rakamlar, aylıkta ve yıllıkta endeks tarihinin rekorları oldu. Mart ayından itibaren yıllık tarımsal girdi enflasyonu, son 6 yılın rekorlarını kırmaya devam etti” dedi.

Antalya Ticaret Borsası (ATB) ve Antalya Tarım Konseyi (ATAK) Başkanı Ali Çandır, Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı Ekim ayı Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi'ni (Tarım-GFE) değerlendirdi. Ekim ayı tarımsal girdi enflasyonunun aylık yüzde 4.17, yıllık yüzde 29.58 olarak ilan edildiğini belirten Çandır, "Bu rakamlar, aylıkta ve yıllıkta endeks tarihinin rekorları oldu. Mart ayından itibaren yıllık tarımsal girdi enflasyonu, son 6 yılın rekorlarını kırmaya devam etti" dedi.

GÜBREDE YÜZDE 90 ARTIŞ

Tarımda kullanılan mal ve hizmetlerin fiyatlarında aylıkta yüzde 4.46 ve yıllıkta ise yüzde 30.64'lük artış ilan edildiğini belirten Başkan Çandır, en yüksek artışın gübrede yaşandığına dikkat çekti. Ekim'de fiyat değişimlerinin aylık tohumda yüzde 5.5, enerjide yüzde 3.05, gübrede yüzde 14.97, ilaçta yüzde 4.58, veteriner hizmetlerinde yüzde 1.54, yemde yüzde 3.65, diğer kalemlerde ise yüzde 1.84 olarak açıklandığını kaydeden Çandır, yıllıkta ise tohumda yüzde 12.11, enerjide yüzde 26.89, gübrede yüzde 90.15, ilaçta yüzde 16.56, veteriner hizmetlerinde yüzde 16.11, yemde yüzde 29.08 ve diğer kalemlerde ise yüzde

19.91 artış olduğunu belirtti. Çandır, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmetlerin fiyatlarında aylık yüzde 2.37 ve yıllık yüzde 23.17'lik artış ilan edildiğini kaydetti.

ÜRETİCİ EKİM'DE DE ZARAR ETTİ

Ekim ayında Tarım-ÜFE'nin aylık yüzde 1.68, yıllık ise yüzde 23.10 olarak ilan edildiğine dikkat çeken Çandır, tarımsal girdi fiyat endeksinin tarımsal üretici fiyat endeksinden düşük seyretmesi halinde tarımsal üretimin sağlıklı bir şekilde devam edebileceğini vurguladı. Çandır, "Eylül ayında olduğu gibi Ekim ayında da ilan edilen rakamlar gösteriyor ki, tarım üreticisi aylıkta da yıllıkta da zarar etmiştir. Bu zarar aylıkta yüzde 148, yıllıkta ise yüzde 9.5 düzeyinde seyretti" dedi.

Yurtiçi ve yurtdışı üretici enflasyonunun da tarım sektörünü dolaylı olarak etkilediğini söyleyen Başkan Ali Çandır, "Ekim ayında açıklanan aylık yüzde 5.24 ve yıllık yüzde 46.31 düzeyindeki yurtiçi üretici enflasyonu ile aylık yüzde 7.93 ve yıllık yüzde 32.96 düzeyindeki yurtdışı üretici enflasyonu, genel olarak sektörün geçmişten gelen maliyet yükünü gelecekte de artarak taşımaya devam edeceğini gösteriyor" değerlendirmesinde bulundu.

TÜKETİCİ ENFLASYONUNU TETİKLER

Tarımsal girdi fiyatlarındaki artışın tüketici enflasyonunu tetikleyeceğini ifade eden Başkan Çandır, tüketici enflasyonunun Ekim'de aylık yüzde 2.39 ve yıllık yüzde 19.89 ilan edildiğini anımsatarak üreticinin ürün fiyatlarına henüz maliyet artışını yansıtamadığını vurguladı.

TARIMDA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VURGUSU

Dünyada da tarım, gıda ve emtia fiyatlarının son 15 yıla göre ciddi artış gösterdiğini belirten Ali Çandır, küresel gelecek açısından kolay zamanların bittiğini ifade etti. Tarımsal faaliyetlerin kesintisiz ve büyüyerek devam etmesini sağlayıcı politikaların gecikmeden uygulamaya konulması gerektiğini kaydeden Çandır, "Tarımsal faaliyetlerde bulunanlar, son 11 yılda maliyet-gelir oranında ciddi zayıflamaya maruz kaldı.

Özellikle yılbaşından bu yana açıklanan tarımsal enflasyon rakamları bu zayıflık eğiliminin devam ettiğini göstermektedir. Mutlaka bu gidişatı tersine çevirecek sürdürülebilir politikaları uygulamaya koymak zorundayız" dedi.

ATB YILIN SON MECLİSİNİ TOPLADI

Antalya Ticaret Borsası (ATB) Aralık ayı Meclis toplantısını çevrim içi gerçekleştirdi. ATB Meclis Başkanı Erdoğan Ekinci başkanlığında toplanan Meclis'te, Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır, tarıma, ekonomiye ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

AŞI UYARISI

Koronavirüs salgının 2021 yılında da hayatımızı olumsuz etkilediğini, delta ve omicron varyantlarının ise büyük tedirginlik yarattığını söyleyen Başkan Çandır, "Lütfen hatırlatma dozu dahil aşılarımızı eksik bırakmayalım. Bu davranışımız hem kendi sağlığımız hem de ekonomik faaliyetlerimizin devamlılığı için vazgeçilmezdir" dedi.

ANTALYA'DA TARİHİ KÜÇÜLME

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan 2020 yılı il bazında gayrisafi yurtiçi hasılaya göre ülke ekonomisi yüzde 1.8, tarım sektörü yüzde 5.9 büyürken, hizmet sektörünün yüzde 5.9 küçüldüğünü kaydeden Çandır, Antalya'nın ise tarihinde görülmemiş resmi bir küçülme yaşadığına dikkat çekti.

Çandır, "TÜİK rakamlarına göre 2020 yılında Antalya ekonomisi reel olarak yüzde 24.3, tarım sektörü yüzde 1.6 ve hizmet sektörü ise yüzde 42 küçülmüştür" dedi. Antalya'nın kişi başı gelirden yüzde 32'lik küçülme ile tüm zamanların rekor daralmasını yaşadığını vurgulayan Çandır, "Antalya'mızın daha önce hiç karşılaşmadığı bir durumu gördük. 81 il içerisinde açık ara sonuncu duruma geriledik. Öyle ki bizden sonra gelen Muğla yüzde 8.3 küçülmüş" dedi. Antalya'nın yaşadığı zorluğa rağmen gerekli desteği göremediğini söyleyen Çandır, "Biz bütün bu süre içerisinde 'Türkiye bir zorlanıyorsa, kentimiz 5 zorlanıyor' dedik. Ancak gerekli ilgi ve desteği göremedik. İlan edilen resmi rakamlar bizi bir kez daha teyit etti. Rakamlar defalarca talepte bulunduğumuz 'ekonomik afet bölgesi' ilan edilme durumunu Antalya'nın fazlasıyla hak ettiğinin resmi teyidi olmuştur" diye konuştu. 2021 yılı 3. çeyrek büyüme rakamlarına göre ülke ekonomisi yüzde 7.4, hizmet sektörü yüzde 20.7 büyürken tarımın yüzde 5.9 küçüldüğüne dikkat çeken Çandır, Antalya ekonomisinin ortalama büyümeden daha düşük büyüme ve tarımda daha fazla küçülme ile karşı karşıya kaldığını kaydetti.

BORÇLA BÜYÜYORUZ

Antalya ekonomisinin uzun süredir krediyle büyüme eğiliminde olduğunu belirten Başkan Ali Çandır, şunları söyledi: "Kullandığımız kredilerdeki büyüme oranı, ülkemiz ortalamasının üzerinde olduğu sürece ortalamanın üzerinde büyüyoruz. Ödenen çek tutarlarındaki büyümede de Türkiye ortalaması üzerinde kaldığımız dönemlerde yine ortalamanın üzerinde büyüyoruz. 2021 yılı ilk üç ayında ortalama üstü kredi büyümesi sağlamışken sonraki aylarda hem toplam ticari kredilerde hem de tarımsal kredi büyümelerinde ülke ortalamasının altında kaldık.

Mesela 3. çeyrekte ticari kredilere baktığımızda kentimiz yüzde 8 büyürken ülkemiz yüzde 21 büyüdü. Ödenen çek tutarlarındaki büyümemiz de ancak ülke ortalaması kadar oldu. Yani 2020 yılı düşük baz etkisi bizi, beklentimiz kadar büyütemedi. 2021 yılında ülke ortalama büyümesinin altında bir büyüme, kentimizi beklemektedir."

İHRACATI TARIM GÖĞÜSLEDİ

Kasım ayında ülke ihracatı yıllık yüzde 33 artarken Antalya'nın ihracatının yüzde 11 arttığını, 11 aylık ihracatın ülkede yüzde 33 artarken Antalya'da yüzde 28 arttığını dikkat çeken Çandır, ihracatın ülke ortalamasının altında kaldığını belirtti. Tarım ihracatında Antalya'nın yaş meyve sebze ve süs bitkileri öncülüğünde daha iyi bir performans gösterdiğini kaydeden Çandır, Kasım ayında yaş meyve sebze ihracatı ülke genelinde yıllık yüzde 0.6 azalırken Antalya'nın yüzde 7.3 arttığını dikkat çekti. Süs bitkileri ihracatı ülke genelinde yüzde 18.9 artarken, Antalya'da yüzde 33.3 arttığını belirten Çandır, "İhracattaki bu

gerçekleşmelerle Antalya'nın ihracatında tarımın payı yüzde 55'i geçmiştir" dedi.

DESTEKLERDEN YETERİNCE YARARLANAMIYORUZ

Tarımın 2021 yılı içerisinde en büyük sorunlarından birinin girdi maliyetlerindeki aşırı yükseliş olduğunu söyleyen Çandır, TÜİK verilerine göre geçtiğimiz Mart ayından itibaren tarımsal üretici fiyatlarındaki artışların tarımsal girdi fiyatlarındaki artışların altında kaldığına dikkat çekti. 2021 yılı tarım destekleri ile 2022 yılı bütçesindeki tarım desteklerinden Antalya'nın yeterince yararlanmadığını belirten Başkan Çandır, "Antalya tarımı ortalamanın oldukça üzerinde tekniktir, karmaşıktır ve özelliğidir. Ortalama için hazırlanan desteklerden yararlanma oranımız doğal olarak son derece sınırlıdır. Halbuki tarımsal istihdam, ticaret ve ihracat performansımız ülke ortalamasının üzerindedir ve kayıt altındadır. Dolayısıyla kendi yapımıza uygun bir desteklemeyi hak ediyoruz" diye konuştu.

DÖVİZDEKİ DALGALANMA RİSKLERİ DERİNLEŞTİRİYOR

2022 yılının genel olarak riskleri barındıran bir yıl olacağını söyleyen Çandır, risklerin ortak çalışmalarla ortadan kaldırılabileceğini kaydetti. Maliyet yükünü fiyatlara yansıtmama ve bazı girdilere erişimde yaşanan zorlukların 2022'nin en önemli riskleri olacağını ifade eden Çandır, uygun maliyetli finansmana erişimde ve işçilik maliyetlerinde zorlanacakları bir yıl olacağını dile getirdi. Döviz kurlarındaki aşırı dalgalanmanın riskli alanları büyüttüğü ve derinleştirdiğini söyleyen Çandır, "Bizler belirli ve ekonomik koşullara bağlı olan bir eğilimle değişen döviz fiyatlarıyla iş yapabilen insanlarız. Dövizdeki her türlü spekülasyon ve manipülasyon işlerimizi ve işlerimizi felç etmektedir. Bir an önce istikrarlı bir döviz fiyatı rotasının sağlanması elzemdir" dedi.

KOMİTELER REHBERİMİZ

Her ay düzenli olarak toplanan Meslek Komiteleri'nde tarım, ekonomi ve ülke gündeminde yer alan konuların görüşüldüğünü belirten Çandır, komitelerin Borsa için rehber niteliğinde olduğunu söyledi. Çandır, Komitelerde alınan kararların başta TOBB olmak üzere ilgili tüm taraflarla paylaşıldığını kaydetti. Çandır, komitelerde iklim değişikliğinin tarımsal üretime ve ticarete etkileri, girdi maliyetlerinde görülen yüksek artışlar, Rusya Federasyonu'nca uygulanmakta olan domates kotası ve yasaklamalar, üretiminin beraberinde getirdiği su yetersizliği, kamunun yaş sebze ticaretine girerek özel sektör ile rekabete girmesinin etkileri, döviz kurunda yaşanan dalgalanmalar ve yüksek üretici enflasyonu, hava kargo taşıma giderlerinin tarımsal ürünlerin ihracatında yüksek maliyetli olması, ihracatta karşılaşılan bürokratik problemler,

tarımsal üretimde standardizasyon, Hazine arazilerine erişememe, kırdan kente göçün tarımsal üretim ve ticarete etkileri, tarım sektörüne özgü sosyal güvenlik sistemi ve Yeşil Mutabakat konularının öne çıktığını söyledi. Çandır, "Üyelerimizin sorunlarını, taleplerini ve çözüm önerilerini bizlerle paylaşan tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Bugüne kadar olduğu gibi önümüzdeki yıl alınacak tüm kararlarında takipçisi olacak ve çözüm için faaliyetlerimizi kesintisiz sürdüreceğiz" dedi.

2022 YILINDA DA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK TEMASI

Bu yılı sürdürülebilirlik yılı ilan eden Borsa'nın iklim değişikliği ile yeşil mutabakat konusuna özel olarak eğildiğini vurgulayan Çandır, Antalya Tarım Konseyi ile birlikte yıl boyunca sürdürülebilirlik ana başlığında göç, süt üretimi ve kırsal mahalleler konularında 3 panel, iklim değişikliği özelinde tarımsal ticaret, su yönetimi, teknoloji kullanımı ve karbon ayak izi konularında 4 panel, yeşil mutabakat özelinde bitki besleme, bitki koruma, tarımsal atık yönetimi, tarımsal biyolojik çeşitlilik ve tarım topraklarının sürdürülebilirliği konularında ise 5 panel gerçekleştirdiklerini anımsattı. Çandır, yeşil mutabakat başta olmak üzere sürdürülebilirlik ana başlığındaki etkinlikleri 2022'de de sürdüreceklerini bildirdi.

EĞİTİMLERDE 500 BİN KİŞİYE ULAŞILDI

Antalya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ile Borsa'nın imzaladığı protokol çerçevesinde bir yılda 100'ün üzerinde eğitim düzenlediklerini, yurtdışından da katılımın olduğu programlarda yaklaşık 500 bin kişiye eğitim verdiklerini kaydeden Çandır, "Eğitimlerin hazırlanması ve yapımında emeği geçen İl Müdürü ve çalışma arkadaşlarına, akademisyenler ile uzmanlara ve çalışma arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum. Sektörümüzü ilgilendiren tüm konularda paydaşlarımızla birlikte toplantılar, çalıştaylar, paneller ve eğitimler düzenlemeye devam edeceğiz. Çevrimiçi gerçekleştirdiğimiz bu çalışmalarımıza @antalyaborsa ve @AntalyaTarımOnline isimli Youtube kanallarından ulaşabilirsiniz" diye konuştu.

Üye işlemlerinin hızlanması, kesintisiz ve aksamadan yapılabilmesi ve kolaylaştırılması için Borsa'nın web sayfasını önümüzdeki yıl çağın gerekliliklerine uygun bir hale getireceklerini belirten Çandır, "Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında kurumsal kapasitemizin artırılması ve kanunla uyumlu hale getirilmesi için de alt yapıyı güçlendireceğiz" dedi.

BERBEROĞLU'NU ANDI

Antalya Ticaret Borsası'nda 1974-1981 yılları arasında Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği ve Yönetim Kurulu Üyeliği görevlerinde bulunan Ünsal Berberoğlu'nun vefatından duyduğu üzüntüyü dile getiren Çandır, "Kıymetli büyüğümüze Allah'tan rahmet; ailesine, sevenlerine ve camiamıza baş sağlığı diliyorum. Mekanı cennet olsun" dedi.

Çandır, yeni yılın mutlu, sağlıklı, bereketli ve başarılı geçmesini diledi.

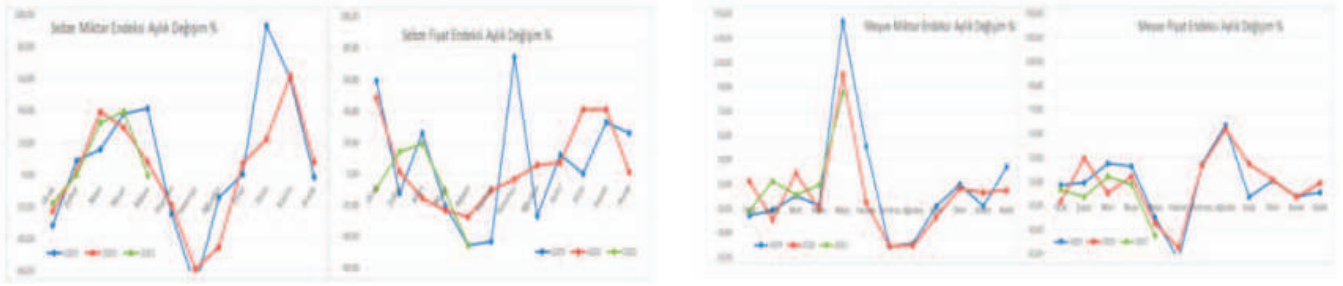
ANTALYA TİCARET BORSASI

ARALIK AYI HAL ENDEKSİNİ AÇIKLADI

Antalya Ticaret Borsası (ATB), Aralık ayı Antalya Halleri Domates, Sebze ve Meyve Endeksini açıkladı. Antalya hallerinde işlem gören domates, sebze ve meyvelerin işlem

miktar ve fiyatlarıyla ilgili endeks değerlerinin değişimleri, 2021 Aralık ayında bir önceki aya göre ve geçen yılın aynı ayına göre aşağıda verilen tablodaki gibi değişti:

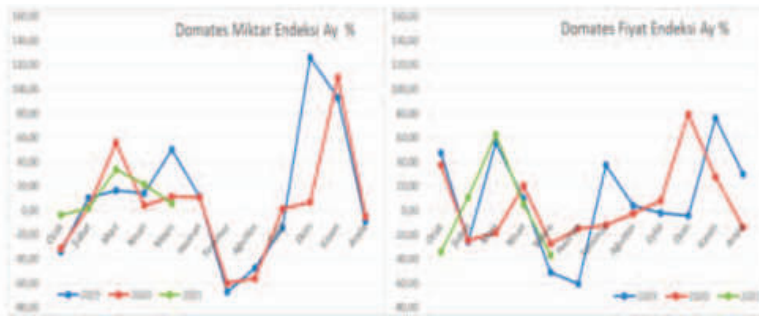
ANTALYA HALLERİ ENDEKS DEĞİŞİMLERİ TABLOSU						
2021, Aralık	Miktar %			Fiyat %		
	Endeksler	Önceki Ay (Aylık)	Geçen Yılın Aynı Ayı (Yıllık)	Endeksler	Önceki Ay (Aylık)	Geçen Yılın Aynı Ayı (Yıllık)
Domates	81	13,56	65,44	236	8,85	-7,15
Sebze	91	6,03	40,68	383	22,22	24,78
Meyve	84	5,86	36,96	399	8,12	3,39

Aralık ayında miktar endeksleri, domateste 81, sebzede 91 ve meyvede 84 olarak gerçekleşirken, fiyat endeksleri domateste 236, sebzede 383 ve meyvede 399 olarak yansıdı.

Aralık ayı endeksleri miktarda bir önceki aya göre (aylık) domateste % 13.56, sebzede % 6.03 ve meyvede ise % 5.86 arttı.

Miktar endeksleri geçen yılın aynı ayına göre (yıllık) domateste % 65.44, sebzede % 40.68 ve meyvede ise % 36.96 artış gösterdi. Miktar endekslerindeki değişimler, Kasım ayında olduğu gibi Aralık ayında da arttı. Domates, sebze ve meyvedeki yıllık miktar artışları, son altı yılın rekor artışları oldu.

Domates fiyat endeksi geçen yılın Aralık ayına göre (yıllık) % -7.15 azalırken, bu azalış son altı yılın en düşük ikinci Aralık ayı değişimi oldu.

Aralık ayı itibarıyla yıllık gerçekleştirmelerde sebze miktar endeksindeki % 40.68'lik artışa karşılık fiyat endeksi % 24.78'lik artış gösterdi. Bu artış, son 6 yılın en yüksek dördüncü Aralık ayı artışı oldu.

Meyve miktar endeksindeki yıllık % 36.96'lık artışa karşılık fiyat endeksi % 3.39'luk artış gösterdi. Meyve fiyatlarındaki bu artış da son 6 yılın en

düşük artışı olarak kaydedildi.

Bir önceki aya göre (aylık) domates işlem miktar endeksi, Aralık ayında % 13.56 artış gösterirken işlem fiyatı endeksi ise bir önceki aya göre % 8.85'lik artış gösterdi. Son üç yılın ve Aralık aylarının en yük-

sek miktar artışı ve ortalama fiyat değişimi yaşandı.

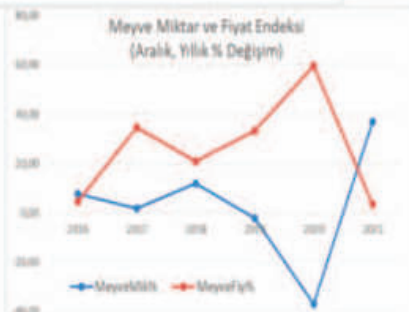
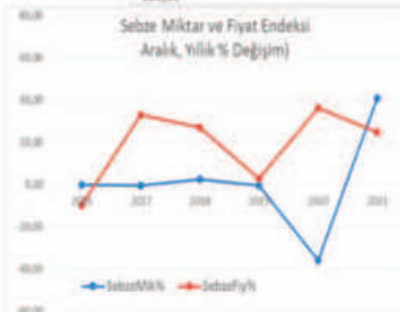
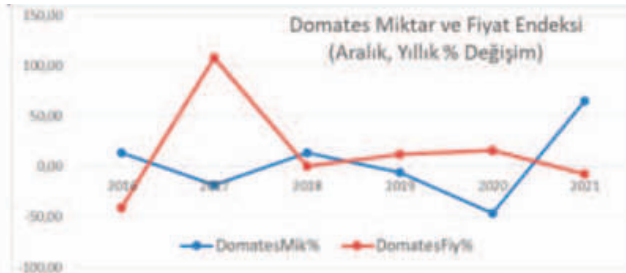
Bir önceki aya göre (aylık) sebze miktar ve fiyat endeksleri değişimi, Aralık ayında 2019 ve 2020 yıllarının ortalamasında gerçekleşti. Miktar endeksindeki aylık % 6.03'lük artışa karşılık fiyatlar % 22.22'lik artış gösterdi.

Sebze işlemlerinde Aralık ayları itibarıyla son üç yılın miktarda ve fiyatta 2019 yılından sonraki en iyi yılı 2021 oldu.

Bir önceki aya göre (aylık) meyve işlem miktar endeksi, Aralık ayında % 5.86, işlem fiyat endeksi ise % 8.12'lik artış gösterdi.

Antalya hallerinde işlem gören meyvenin 2021 yılı Aralık ayı endeks değişimleri, miktarda ve fiyatta önceki yılın değişimlerine uyumlu değişimler gösterdi. Miktardaki artış, 2019 yılının altında kalırken fiyatta ise 2019 yılının üzerinde bir değişim yaşandı.

Meyvede son üç yılın miktar ve fiyat endekslerindeki aylık değişimlerin dalga boyu, miktardaki Mayıs ayları rekor artışlarına karşılık aynı aylarda fiyatlarda ise rekor düşüşler olarak kendisini gösterdi.

Antalya'nın tarım ihracatı, ilk defa 1 milyar doları aştı

Antalya'nın 2021 ihracatı, önceki yıla göre yüzde 29.6'lık artışla 1 milyar 865 milyon dolar oldu. İhracatın lideri tarım sektörü ise ilk kez 1 milyar dolar sınırını aştı

Antalya Ticaret Borsası (ATB) Başkanı Ali Çandır, 2021 yılı Antalya il ihracat rakamları ve Türkiye ihracatındaki oranlarıyla ilgili Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerini paylaştı. ATB Başkanı Ali Çandır, "Antalyalı ihracatçılarımız 203 milyon 409 bin dolar ihracatla Aralık ayını, 1 milyar 865 milyon 831 bin dolar ihracatla 2021 yılını rekorla kapattı. İhracatımızda tarımın payı yüzde 56'yı aştı. Emeği geçen ihracatçı, tüccar, komisyoncu ve üreticimize teşekkür ederim" dedi.

İHRACATIN LİDER SEKTÖRÜ TARIM

Sektörlere göre ihracatta ilk sırayı, yüzde 31.6'lık artış ve 1 milyar 51 milyon 912 bin dolar gelirle tarım sektörü aldı. İkinci sırada yüzde 20.2'lik artış ve 478 milyon 308 bin dolarla sanayi, üçüncü sırada yüzde 38.4 artış ve 335 milyon 609 bin dolarla madencilik sektörleri takip etti. Antalya, 2020 yılına göre 2021'de toplam ihracatını 426 bin dolar artırdı.

YAŞ MEYVE SEBZE 579 MİLYON DOLARA ÇIKTI

İhracatın lideri tarım sektöründe, yüzde 13.6'lık artış ve 579 milyon 92

bin dolarla yaş meyve sebze sektörü birinci sırada geliyor. Süs bitkileri ve mamulleri sektörü yüzde 50 artış ve 69 milyon 780 bin dolarla ikinci, hububat, bakliyat ve yağlı tohumlar sektörü yüzde 25 artış ve 44 milyon 695 bin dolarla üçüncü sırada yer aldı.

ARALIK AYI DA REKOR KIRDI

Antalya'nın Aralık ayı ihracatı,

önceki yıla göre yüzde 40.6 artarak 203 milyon 409 bin dolar oldu. Tarım sektörü ihracatı yüzde 17 artışla 110 milyon 765 bin dolara yükseldi. Madencilik sektörü yüzde 125 artışla 46 milyon 941 bin dolara çıktı. Sanayi ihracatı yüzde 56.8 artışla 45 milyon 701 bin dolar gerçekleşti. Tarım sektöründe yaş meyve ve sebze ihracatı ise yüzde 17.8'lik artışla 71 milyon 560 dolara yükseldi.

TÜRKİYE İHRACATININ % 1'E YAKINI ANTALYA'DAN

ATB Başkanı Çandır, 2021 Aralık ayında Türkiye'nin yaş meyve sebze ihracatının yüzde 17.4'ü, yıl toplamında ise yüzde 18.8'inin Antalya'dan yapıldığını açıkladı. Çandır, "Türkiye'nin süs bitkileri ve mamulleri ihracatının aralık ayında yüzde 40'ı, yıl toplamında yüzde 47.3'ü Antalya'dan yapıldı. Türkiye'nin tarım ve gıda ihracatının aralık ayında yüzde 3.4'ü, yıl toplamında ise yüzde 3.5'i Antalya'dan gerçekleşti. Sanayi sektöründe aralık ayı ve yıl toplamında yüzde 0.3'ü, madencilikte ise aralık ayında yüzde 8.8'i, yıl toplamında yüzde 5.7'si Antalya'dan yapıldı. Türkiye'nin toplam ihracatının ise aralık ayında yüzde 1'i, yıl toplamında ise yüzde 0.9'u Antalya'dan gerçekleşti" dedi.

TARIMDAKI BÜYÜME TÜRKİYE'Yİ GEÇTİ

2021 yılında 2020'ye göre Türkiye ve Antalya'daki büyüme oranlarını da karşılaştıran Çandır, şu verileri paylaştı: "Yaş meyve sebze ihracatı Türkiye'de yüzde 13, Antalya'da yüzde 13.6 büyüdü. Süs bitkileri ve mamulleri ihracatı Türkiye'de yüzde 39, Antalya'da yüzde 50 büyüdü. Toplam tarım ve gıda ihracatı Türkiye'de yüzde 22.2, Antalya'da yüzde 31.7 büyüdü. Sanayi ihracatı Türkiye'de yüzde 34, Antalya'da yüzde 20.2 büyürken, maden ihracatı Türkiye'de yüzde 38.9, Antalya'da yüzde 38.4 büyüdü.

Toplam ihracat ise Türkiye'de yüzde 32.3, Antalya'da yüzde 29.6 büyüdü.

TARIMIN İHRACATTAKİ PAYI DEĞİŞMEDİ

2021 yılı toplamında Antalya'nın toplam ihracatındaki tarım sektörü payının 2020 yılına göre yüzde 56 ile

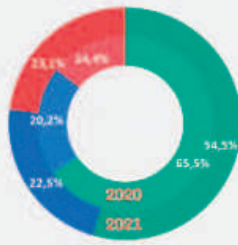
aynı kaldığını açıklayan Çandır, sanayinin payının yüzde 2 küçülerek yüzde 26'ya gerilediğini, madencilik de yüzde 1 büyüyerek yüzde 18'e çıktığını dile getirdi. Çandır, tarımın Türkiye toplam ihracatındaki payının ise yüzde 1.2 küçülerek yüzde 14.4'e gerilediğini söyledi.

ANTALYA'NIN İHRACAT PERFORMANSI (1000 \$)

SEKTÖR	01 - 31 ARALIK			01 OCAK - 31 ARALIK		
	2020	2021	DEĞ.	2020	2021	DEĞ.
I. TARIM	94.885,59	110.785,79	17,01%	799.006,68	1.051.912,69	31,65%
Yaş Meyve ve Sebze	60.707,06	71.580,30	17,88%	509.590,46	579.092,23	13,84%
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	3.880,33	6.323,59	62,97%	35.611,20	44.695,72	25,51%
Süs Bitkileri ve Mam.	4.062,28	5.081,85	25,09%	48.508,94	69.780,08	50,04%
Diğer	28.015,92	27.800,24	6,86%	207.296,08	358.344,66	72,87%
II. SANAYİ	29.143,17	45.701,98	56,82%	397.875,45	478.308,81	20,22%
III. MADENCİLİK	20.800,92	46.941,38	125,67%	242.491,44	335.609,82	38,40%
TOPLAM	144.609,68	203.409,14	40,66%	1.439.373,56	1.865.831,32	29,63%

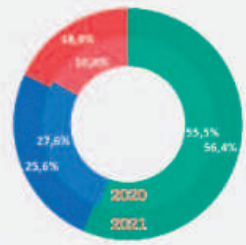
Kaynak: TİM - İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında Sektör İhracat Performansı (1000 \$)

ANTALYA'NIN İHRACATINDA SEKTÖRLERİN PAYI

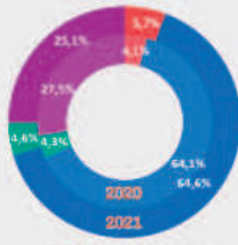
01-31 Aralık

■ I. TARIM
■ II. SANAYİ
■ III. MADENCİLİK

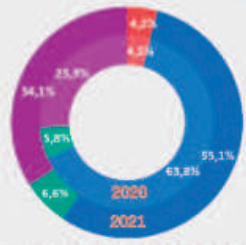
01 Ocak - 31 Aralık

ANTALYA'NIN TARIMSAL İHRACATINDA SEKTÖRLERİN PAYI

01-31 Aralık

■ Hububat, Bakliyat, Yağlı Toh. ve Mam.
■ Yaş Meyve Sebze
■ Süs Bitkileri ve Mam.
■ Diğer

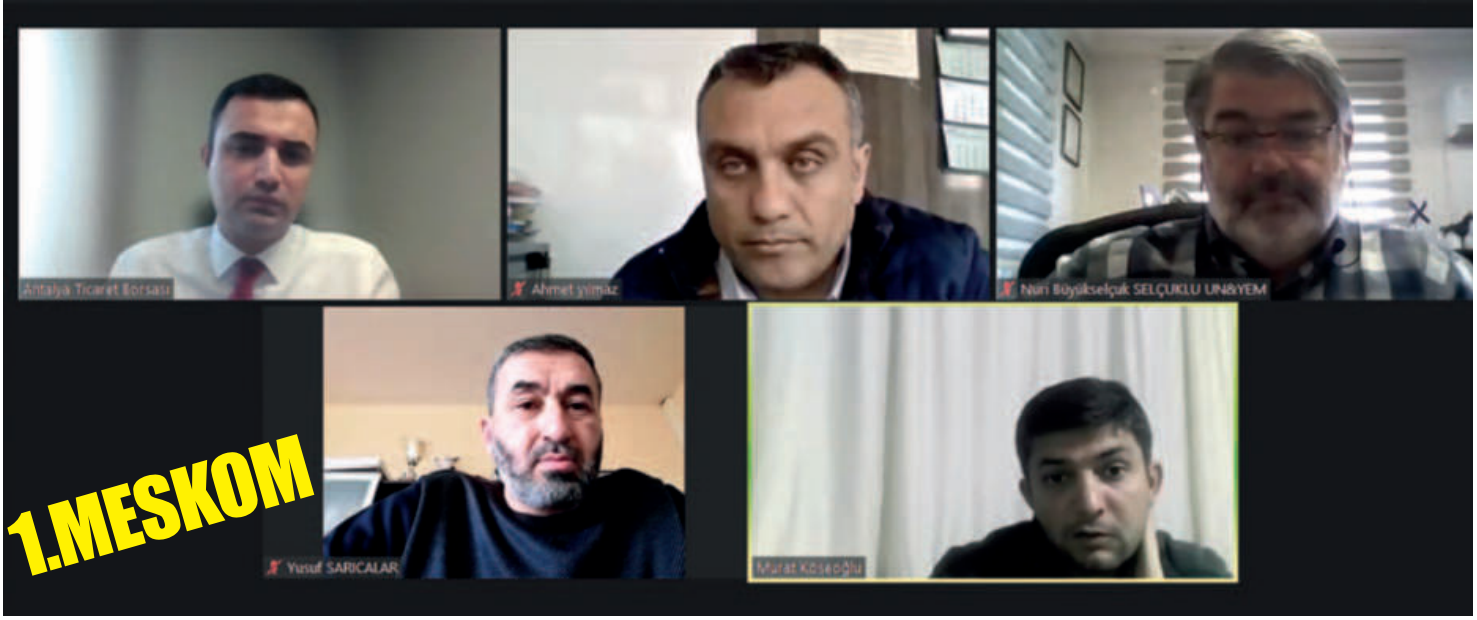

01 Ocak - 31 Aralık

antalyaborsa
antalyaborsa07

www.antalyaborsa.org.tr

Meslek Komitesi Üyeleri,

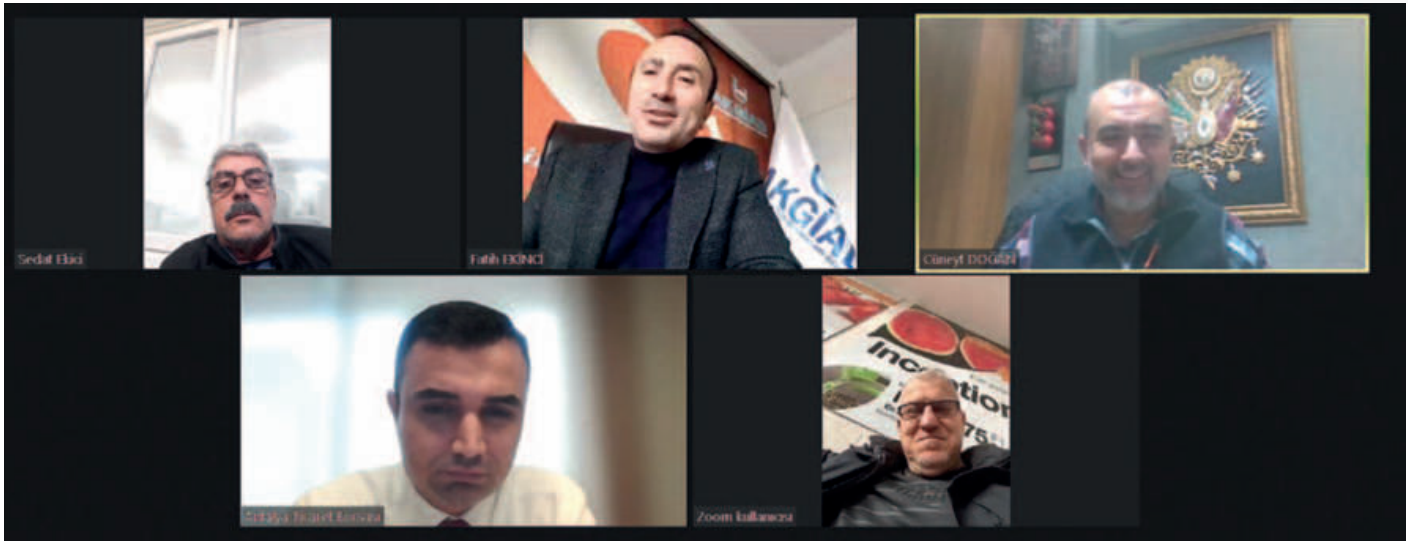
- Sahil bölgesinde görülen aşırı yağışlar nedeniyle ekim yapılan buğdayların zarar gördüğü,
- Susam hasadının tamamlanmak üzere olduğu ancak dekar başına rekoltenin geçen yıla oranla %50'nin üzerinde azalarak 30 kilografa kadar gerilediği,
- Buğday ekimlerinde kimyevi gübrede yaşanan fiyat artışları nedeniyle zorlanıldığı ve üreticilerin gübre kullanım oranlarında düşüş görüldüğü,
- 2022 yılı Şubat Ayı'na kadar amonyakta yaşanan soruna bağlı olarak azotlu gübre fiyatlarında düşüş beklentisi bulunmadığı,
- Pamuk kilogram fiyatlarının 12 TL düzeyinde olması nedeniyle sahil kesiminde buğday arkası mısır yerine pamuk ekimleri gerçekleştiği,
- Korkuteli ve Elmalı ilçelerimizde yağış olmaması nedeniyle toprağın tavlı olmadığı ve ekimlerin henüz yapılamadığı,
- Döviz kurlarındaki görülen artış nedeniyle bütçe yapmakta zorlanıldığı,
- Doğalgaz ile elektrige gelen zamların sanayicileri zorladığı ve talepteki gerilemeye bağlı olarak üretim kapasitesinde düşüş yaşandığı ve bu durumun ürün başına maliyet yükünü artırdığı,
- 2022 yılı asgari ücret artışının maliyetlerine etkileri, konularında görüş alış verişinde bulunmuşlardır.

2. MESKOM

- Meslek komitesi üyeleri,
- Arz fazlalığı nedeniyle sarımsak fiyatlarında düşüş yaşandığı ve kalitesine bağlı olarak fiyatların 3 TL/kg ile 15 TL/kg arasında değiştiği,
 - Halde; soğan fiyatlarının 1 TL/kg, patates fiyatlarının 3,5 TL/kg düzeyinde olduğu ve satışların gerilediği,
 - Mantar üretimindeki girdi ve özellikle ambalaj maliyetlerinin art-

- maya devam ettiği,
- Son iki yıldır Konya ilimizde şeker pancarı ekim alanının daraldığı, arzdeki azalma nedeniyle fiyat artışları görüldüğü ve piyasada sorun yaşandığı,
- 2022 yılı asgari ücret artışının maliyetlerine etkileri,
- Artan maliyetler nedeniyle ticaret erbaplarının tasarruf tedbirlerini artırdığı, konularında görüş alış verişinde bulunmuşlardır.

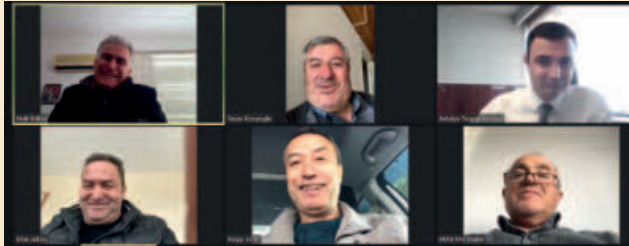

4.MESKOM

Meslek Komitesi Üyeleri,

- 2021 yılının ilk altı ayında okul, kafeterya ve toplu tüketim yerleri ile turizm sektörünün tam açılmaması nedeniyle; süt ve süt mamulleri ürünlerinin ticaretinin düşük seyrettiği, yılın ikinci yarısından itibaren piyasanın hareketlendiği ancak stokta bulunan ürünlerin satış döneminde artan rekabetin kendilerini olumsuz etkilediği,
- Çiğ süt fiyatlarının üretiminde kullanılan yem maliyetlerini karşılamaması nedeniyle üreticilerin zarar ettiğini ve bu durumun ticaretlerinde de olumsuzluklar yaşanmasına yol açtığı,
- Meyve üretiminde kullanılan zirai ilaç, gübre ve diğer maliyetlerin aşırı yükseldiği,
- Yün ticaretinin 2020 yılına göre daha iyi bir yıl geçirdiği,
- Yeşil zeytin toplama döneminde yağışların görülmemesine bağlı olarak rekolte düşük seyretmiş ve bu durumun fiyatları artırdığı,
- Zeytinyağı fiyatlarının aşırı yükseldiği ve üreticinin birim fiyatların daha fazla yükseleceği beklentisinde olması nedeniyle zeytinyağını satmak istemedikleri,

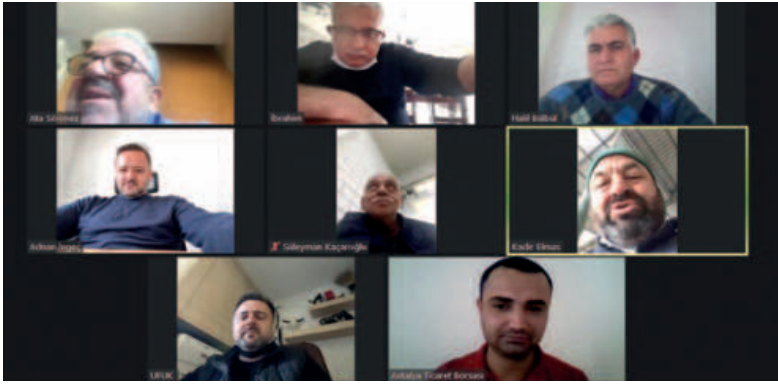

- Çiğ süt fiyatlarının 4,7 kg/TL düzeyine artırılmasının olumlu olduğu ancak artan yem fiyatlarını karşılayamadığı,
- Üreticilerin karkas et fiyatlarında artış beklentisi içerisinde olduğu ve canlı hayvanlarını kesime göndermeyi tercih etmediği ve bu durumda perakende satışta da et birim fiyatlarının yükseldiği,
- 2021 yılında kuraklık ve maliyet artışları nedeniyle silajlık mısır üretiminin gerilediği, saman üretimi ve piyasasında sorun yaşanmadığı,
- Süt mamulleri ambalaj maliyetleri, elektrik ve kömür fiyatlarının ciddi oranda zamlanacağı,
- 2022 yılı asgari ücret artışının maliyetlerine etkileri,
- 2022 yılı Tarım Bağ-Kur'u primlerinin 1.700 TL'ye yaklaştığı ve üreticilerin bu primi ödemekte zorlanacağı, bu durumun üreticinin üretimden çıkmasını kolaylaştırdığı ve zaman içerisinde tarımsal üretim ve ticaretin düşmesine yol açacağı, konularında görüş alışverişinde bulunmuşlardır.

3.MESKOM

Meslek Komitesi Üyeleri,

- Domates fiyatlarının Ekim ayına kadar memnun edici olduğu ancak Ekim ayı sonrasında domates fiyatlarının ciddi oranda gerilediği,
- Girdi fiyatlarının aşırı arttığı ve tedarik sorunu yaşandığı,
- Döviz kurunda yaşanan artışlar nedeniyle ihracat gerçekleştirecek ülkelere fiyat vermekte zorlandığı ve riskin arttığı,
- Yaş meyve sebze üretimi, komisyonu ve ihracatı aşamalarında çalışacak işçi bulmakta zorlandığı,
- Ürün birim fiyatının düşük olması durumunda üretim maliyetlerinin aşırı yükselmesine bağlı olarak zarar düzeyi riskini arttığı ve durumun başta üretici olmak üzere piyasada bulunan tüm aktörleri olumsuz etkilediği,
- Anahtar teslim sera kurulum maliyetlerinin dekara 170 bin TL düzeyine çıktığı ve yatırımların düzeyinin çok gerilediği,
- Döviz/TL kurunda artış beklentisi nedeniyle bazı ihracatçıların ödemeleri geciktirdiği ve bu durumun komisyoncu, üretici ve girdi tedarikçisi yönünde nakit sıkışıklığına ve aksaklıklara sebebiyet verdiği,
- Son dönemde, piyasada çantacı olarak tabir edilen, üreticinin mamullerini perakendeciye ulaştırmak isteyen aracı kişi sayısının arttığı, konularında görüş alışverişinde bulunmuşlardır.

5.MESKOM

· Meslek komitesi üyeleri sek-

törel ve ekonomik konularda görüş alışverişinde bulunmuşlardır

6.MESKOM

Meslek Komitesi Üyeleri,

- Standart karanfil fiyatlarının 2021 yılında memnun edici seviyede olduğu ancak spray karanfil fiyatlarının düşük seyrettiği,
- Döviz kurunda yaşanan artışlar nedeniyle ihracat gerçekleştirecek ülkelere fiyat vermekte zorlandığı ve riskin arttığı,
- 2022 yılı asgari ücret ve diğer personellerin ücret artışının maliyetlerine etkileri,
- Dönüş yükünün azalması nedeniyle lojistik maliyetlerinin azaldığı,
- Sektörün girdi tedarikini Eylül ve Ekim aylarında yaptığı için kur artışını yeterince hissetmediği,
- İç pazarda süs bitkileri satışlarının gerilediği,
- İlimizde gerçekleşen çeşitli törenlerde canlı çiçek ve çelenk gönderimi yerine levha çelenk gönderilmesinin süs bitkileri sektörünü olumsuz etkilediği,
- Başta ambalaj olmak üzere birçok maliyet kaleminin döviz kuruındaki artışa bağlı olarak yükselmeye devam ettiği değerlendirilmesinde bulunmuşlardır.

7.MESKOM

Meslek komitesi üyeleri,

· Denizli'de gerçekleştirilen kekik tarımında özellikle üreticilerin çapa işçiliği ücreti ödemek için yabancı ot ilacı kullanımını artırdığı ancak bu durumun zirai ilaç kalıntısı problemlerini artırdığını ifade etmişlerdir. Üyeler, ihraç edilen ürünlerde kalıntı problemi yaşanmaması için üretimden itibaren denetimlerin artırılmasının Denizli Tarım ve Orman Müdürlüğü'ne iletilmesinin yönetim kuruluna arz edilmesine oy birliği ile karar vermişlerdir.

· Ülkemizde üretilen çeşitli ürünlerin pirolizidin alkaloitleri (PA) içeriğinin son birkaç yıldır arttığı, özellikle Avrupa Birliği'ne (AB) ülkemizden ihraç edilen kekiklerde yapılan analizler kekiklerin çok yüksek düzeyde pirolizidin alkaloitleri içerdiği ve AB'nin önümüzdeki yıldan itibaren analiz sıklığını artıracaklarını ifade etmişlerdir. Üyeler, ihracatta sorun yaşamamak için; üretici, tüccar, ihracatçı ve kamu olarak bu konuda özen gösterilmesi gerektiği ve ihraç edilen ürünlerde kalıntı problemi yaşanmaması için üretimden itibaren denetimlerin artırılmasının Tarım ve Orman Bakanlığı'na iletilmesinin yönetim kuruluna arz edilmesine oy birliği ile karar vermişlerdir.

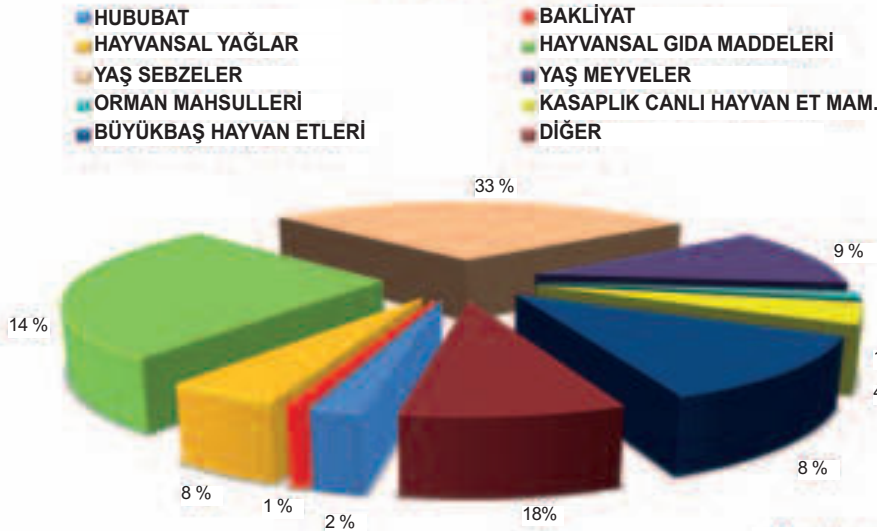
· Sektörde plastik ve cam ambalaj malzemelerinin arzında yaşanan sorunlar nedeniyle tedarikinin zorlaştığı ve fiyatların aşırı yükseldiği, maliyetler içerisinde ambalaj maliyeti oranlarının yükseldiği, ambalaja erişildiği anda ise ileride sorun yaşamamak için stok yapıldığı hususunda değerlendirmeler bulunmuşlardır.

ATB Kasım - Aralık Ayları İşlem Hacimleri

MADDELER	Kasım 2021	Aralık 2021
Hububat	49.404.252,80	52.442.071,73
Bakliyat	2.033.859,26	1.161.821,64
Hayvansal yağlar	10.440.092,66	5.879.814,32
Yaş sebzeler	79.878.381,12	210.566.909,13
Orman mahsulleri	10.963.647,02	10.387.590,13
Kasaplık Canlı Hayvan Et Mam.	7.846.053,78	12.600.834,14
Büyükbaş Hayvan Etleri	20.440.012,38	19.336.144,04
Diğer	17.966.091,31	20.784.337,91
TOPLAM	198.972.390,33	333.159.523,04

Kasım 2021

Aralık 2021

